

veto

Ingang park aan Alma verdwijnt

Op 27 maart besliste de gemeenteraad om het stadspark volledig te renoveren. Aan de kant van de Tienessestraat werd de ingangspoort vorig jaar reeds heropgebouwd, terwijl enkele delen van de oude stadswallen gerestoreerd werden. Nu is het gedeelte tussen de Hogeheuvel, de Beriotstraat en de Vlamingenstraat aan de beurt. De ingang tegenover de Monnikenstraat gaat daarbij definitief dicht. De veelgebruikte verbinding tussen aula Pieter De Somer en de Vlamingenstraat liep immers via de kortste weg ... over het gras. Dat studenten in de loop der jaren zelf hun weg boanden op het gazon was burgemeester Tobback een doorn in het oog.

Dat de vele voorbijgangers nu een omweg zullen moeten maken via de ingang verderop in de Vlamingenstraat (tegenover het Kadoc), zal de stad worst wezen. Er zijn immers ook voordelen. Tobback kondigde aan dat er resistent gras zal gezaaid worden zodat men in de zomer op het gazon kan liggen in plaats van in de modder.

Het brede selfmade pad is niet het enige probleem in het stadspark. Vele studenten storen zich niet aan het sluitingsuur van het park en glippen tussen de spijlen van de omheining door. Dat de parkwachter erg hardhandig optreedt tegen nachtelijke parkgangers mocht begin dit jaar de vrijgestelde van Sociale Raad ondervinden. Achtervolgd door de toch wel lichtjes korpulente parkwachter ontsnapte hij tematuwemood een een afranseling met een hark.

Voorts wil de stad af van de dieren in het park. Op zijn eigen onnavolgbare en letwat hilarische manier gaf Tobback op het overlegorgaan tussen stad en studenten (zie hiernaast) een historisch overzicht hoe het park verworden was tot een "eksotische dierentuin". Toen een niet nader genoemde schepen menige jaren geleden twee geiten kado kreeg, wou zij de hele Leuvense bevolking laten meegenieten. Er werd een immens hek rond het park gebouwd waar de twee leverdjes vrolijk rondmeekerden. Al gauw volgden kippen, ganzen, pauwen, roze flamingo's en nog een reeks Michel Vandenbosch-adepten.

Dat alles moet zo snel mogelijk plaats ruimen voor keurig aangelegde paadjes, een zandbak, een vernieuwde kiosk en tot slot een aparte toegangspoort naar de fakulteit Economie aan de Naamsestraat. Studenten moeten niet altijd een omweg maken.

(foto Karel De Weerd) (tv)

Rektorkandidatendebat voor het academisch personeel Collen wil 7.000 studenten minder aan deze universiteit

Donderdag voor de paasvakantie mochten de vier kandidaat-rectoren zich nog eens met elkaar meten. Eerder waren er al debatten geweest van Kringraad en van de Universitaire Parochie. Een kleine tweehonderd aanwezige professoren en assistenten kregen een geanimeerd debat te zien, waarbij vooral Emiel Lamberts en Désiré Collen zich profileerden. De laatste deed dat onder andere door openlijk te pleiten voor een forse vermindering van het aantal studenten aan deze universiteit.

Het debat dat Kringraad een week vroeger organiseerde, bleef tamelijk oppervlakkig. Er werden weinig opmerkelijke standpunten ingenomen en er was slechts weinig meningsverschil tussen de vier kandidaten, op een handvol kleinere punten na. Dat lag op het debat voor het academisch en technisch personeel enigszins anders.

Dat zal deels aan de moderator gelegen hebben, die op een soms eigenzinnige manier de vier kandidaten kleur wou doen bekennen en deels aan de kandidaten zelf, die zich meer durfden te profileren tegenover hun collega's dan ze de week ervoor tegenover de studenten hadden gedaan. Ook werd er behoorlijk wat afge-

lachen tijdens het debat.

Een eerste opmerkelijk standpunt kwam er van Désiré Collen. Alle kandidaten waren het eens over het feit dat de studenten een bredere culturele vorming moeten krijgen tijdens hun opleiding. Collen was de enige die al in het hoofd had hoe dat concreet moest gebeuren. Hij pleitte ervoor de studenten meer poliglot te maken en hij wou dat bewerkstelligen door bijvoorbeeld in de eerste jaren van de biomedische wetenschappen Engels te doceren. Praktisch kon dat volgens hem gebeuren door een samenwerking met het Centrum voor Levende Talen.

Alhoewel alle kandidaten de kwaliteit van het onderwijs als een prioriteit in hun beleidsprogramma zien, was

vervolg op pag. 12

Tobback wil pendeltrein tussen station en kampus Heverlee Overleg tussen stad en studenten neemt vliegende start

Vorig jaar, op 14 maart 1994, betoogden meer dan achthonderd studenten voor meer inspraak in Leuven. De stad, geschrokken door de hoge opkomst, beloofde werk te maken van "een structurele plaats waar er overleg tussen studenten en de stad zou kunnen zijn". Precies een jaar en veertien dagen later kwamen studenten en stad voor de eerste maal samen om over het beleid in Leuven te praten.

Het werd geen praatbarak, want er was voldoende stof tot discussie. Al meteen kwamen de gevoelige topics naar boven: de kottaks, de fakbars, de huisvestings- en mobiliteitsproblematiek, het tekort aan betaalbare infrastructuur zoals fuizalen, 'tStuc, en de specifieke problemen die buitenlandse studenten ondervinden tijdens hun verblijf in Leuven.

Het overlegorgaan is er dus toch gekomen zonder dat de KU Leuven mee aan tafel zit, iets waar aanvankelijk toch sprake van was. Van studenten-zijde wilde men echter in geen geval dat de Alma Mater, die trouwens al regelmatig met de stad vergadert, zich in deze gesprekken zou mengen. Uiteindelijk nemen nu burgemeester Louis Tobback, vier schepenen en zeven studenten deel aan het overlegkomitee: vijf universiteitsstudenten afgevaardigd via Loko en twee hogeschoolstudenten via Groep T en de kersverse Katholieke Hogeschool Leuven.

Een van de meest akute problemen in Leuven is het mobiliteitsvraagstuk. Het plan om de binnenstad verkeersarm te maken is duidelijk aan herziening toe. De auto is niet uit het centrum gebannen. Bovendien zou al tien procent van de studenten met de auto naar Leuven komen. De stad is echter niet bij de pakken blijven zitten en heeft recent een fietsplan voorgesteld (inklusief een zuidelijke fietsroete van de vaart tot de kampus Arenberg). Voorts is een half miljoen uitgetrokken voor de aanleg van fietsparkings.

Kottaks

Het stadsbestuur speelt in overleg met de NMBS met plannen om een pendeltreinje in te leggen tussen het station en de kampus Arenberg. Met deze treinverbinding langs de ring en met andere andere een stopplaats aan de Tienessepoort wil men de Heverlee studenten ontsluiten. Vooral op zondagavond zou er behoefte zijn aan zo'n tramfunctie. De leefbaarheid van vier pendeldiensten per dag is echter zeer twijfelachtig. Niet minder precar in Leuven is de huisvestingsproblematiek. Voor studentenkamers is er dit jaar weliswaar een licht overaanbod, maar deze leegstaande kamers zijn van lage kwaliteit. De gemiddelde kamerprijs is de jongste jaren sterk gestegen. Om een beter zicht te krijgen op de woningmarkt en op wie er nu precies in Leuven verblijft, heeft de stad tien miljoen uitgetrokken. Zo'n volkstelling is noodzakelijk om een gericht sociaal beleid te voeren.

Heet hangijzer in de huisvestingssector is de belasting op kamers. Leuven is de enige stad in het westelijk halfrond waar zo iets als een kottaks bestaat, maar ze brengt de stad jaarlijks wel de moolse som van 33.192.325 frank op. Momenteel bedraagt de kottaks 1500 frank. Beursstudenten krijgen zelfs 200 frank korting. De stad

verdedigt de kottaks met het argument dat tien maanden lang 25.000 studenten herbergen een serieuze meerkost betekend. Leuven krijgt voor die last geen enkele frank extra van het gemeentefonds dat enkel rekening houdt met gedomicilieerde inwoners. Voor Leuven ligt het werkelijke bevolkingsaantal natuurlijk veel hoger. Naar verluidt zou er nu een opening zijn om vanuit het gemeentefonds een extra dotatie aan Leuven te geven. Op die manier zou de kottaks overbodig worden. Om een en ander uit te zoeken werd beslist een werkgroep op te starten met schepenen Brepels en Jiroflée, vertegenwoordigers van de Sociale Raad en Jos De Winter van de huisvestingsdienst.

Stella

Dat fuizalen in Leuven een probleem vormen is al langer bekend. Ze zijn ofwel te duur, te klein, te lawaaiig of ze gaan finaal failliet. Het is dus niet te best gesteld met de infrastructuur voor studenten. Ook enkele nieuwe initiatieven zullen waarschijnlijk niet aan studenten besteed zijn. De in aanbouw zijnde grote Brabant in Leuven zal de komende jaren de stad vervolgen op pag. 2

BINNENIN

Suske en Wiske 10-11

Dat diegenen onder ons die niet met Suske en Wiske zijn opgegroeid, zich verzamelen op een A4-blad. Zij worden nu door professor Barabas tot twee duim vinkende, in een fles gestopt en in de glasbak gekieperd. De rest leest de Sus-en-Wiskatern.

Literaire wedstrijd 7-9

Hebben even geduld! Blok weet/Nog niet hoe te reageren/Buigen of barsten/Wordt barsten. (uit "Tijdslag" van Jerom, winnaar van Germania's Literaire Wedstrijd) Andere eervolle vermeldingen waren er voor Het rijmende paard, de romantische roomsoes en de pre-tentieve prietprater.

Kringverkiezingen

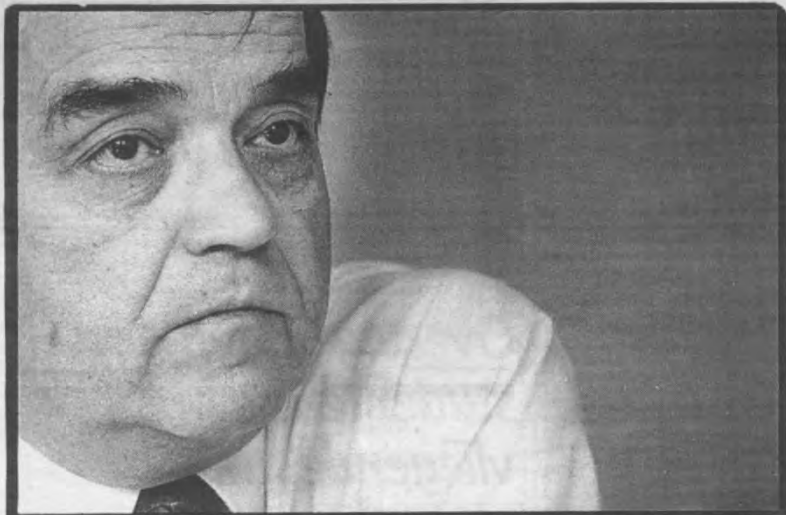
13-14

Sommigen gaan in hun jeugd voor de moffen werken en worden in hun latere leven topdememmer, krantenbaas, bankbestuurder en eredoctor. Anderen zetten zich in hun jeugd in om hun medestudenten een aangenaam leven te bezorgen en zij worden gewoon werkloos. Onrecht is des werelds loon.

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Blauwput • Vuurkruisenlaan 4 • 3000 Leuven • Telefoon 016 23 08 50 • Telefax 016 22 83 43

(advertentie)

"Ja meneer, het HdR is een fakkar"

(foto Karel De Weerd)

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen), wat overeen komt met $\pm 1,5$ getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Wel

men een duidelijker term. Of staat de bron wel op de cd?
Met oprechte hoogachting,
Hans Devroe

De tekst 'De zieke roos' (1993) opgenomen bij het interview met Elvis Peeters (Veto 26 van 27 maart) stamt niet van deze Peeters, maar van de achttiende-eeuwse Engelse schilder en dichter William Blake. Dit is het origineel:
O Rose, thou art sick!
The invisible worm,
That flies in the night,
In the howling storm,
Has found out thy bed
Of crimson joy...
De postmoderne kruik gaat zolang te water tot ze breekt... Vroeger gebruikte

**Tikkantoor
Devano**
016/490.890

**Tekstverwerking
Laserprinting * Lay-out
Tekstinbreng**

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen, ...

**Gespecialiseerd in
wetenschappelijke materialen
Professionele aanpak
Jarenlange ervaring**

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Lodewijk van Velthemstraat 31
3020 Herent (Veltem-Beisem)

het Stuk

"Wie hier niet geweest is kan het niet begrijpen. En wie hier wel geweest is kan het niet meer uitleggen." (een jongere)

Op mijn erewoord: ik ben bereid om met de meest conservatieve ijzervreter een open gesprek te voeren. Daar doe ik mezelf geen geweld mee aan. Zonder dat het schuim me op de lippen komt, discussieer ik met hippies zowel als yuppies. Religieuzen en milieu-activisten mogen tegen mij uren uit hun nek lullen, ja al wat op zijn achterste poten loopt en af en toe zijn tanden poetst mag me zijn waarheid opsloferen, daar ben ik werkelijk hard in. Maar figuren die een teelbal een 'speelbal' noemen, een penis een 'stengel', klaarkomen 'juichen', masturberen 'hemelen' en seks omschrijven als 'het spel van bloem en stengel, vogel en nest, boot en mast': nee. Daarvan kruip ik de muren op tot mijn vingernagels bloeden.

Neem nu pater Versteylen, de uitvinder van deze terminologie en de stichter van Agalev. Die brengt in zijn gerestaureerde brouwerij jeugd bij elkaar die niet naakt loopt maar 'gekleed is door de zon', niet elkaars naakte lijf bekijkt en betast, maar 'het feest van het zien en het feest van de hand viert' en absoluut geen seks heeft maar 'klaar is voor de diepste draai' of 'het diepste teken' geeft. Deze 'wonderwoorden' heeft hij ondertussen al meegegeven aan niet minder dan vijftigduizend jongeren. Dat is de bevolking van een middelgrote stad, vergiftigd in hun taalgebruik.

Als we Versteylen mogen geloven volstaat het aan onze leefwereld wat lichaamsvocht toe te voegen om hem instant te herscheppen in een pool des verderfs. Overal ziet hij 'stekker-zoekstokkontakt-fuiven' die steevast uitmondten in 'gore ontgroeningen'. De jeugd is een 'Kees komt klaar en klaar is Kees'-generatie, met niets dan wisselende, korte en oppervlakkige seksuele relaties. In zijn dromen misschien. Maar in werkelijkheid loopt Kees zich eerder zes maanden het vuur uit de sloffen voor hij kan 'juichen'. Hier wordt gewaarschuwd voor een gevaar dat nog amper bestaat. Je kan tegenwoordig niet meer buiten komen zonder te strakelen over 'voorzichtige' en 'tedere' paartjes, die zo 'sober' en 'langzaam' omgaan met elkaars 'lichamelijkheid' dat ze evenveel erotische spanning uitstralen als een koppel schildpadden. De laatste nog levende slet daarentegen is inmiddels gevangen, opgezet en achter glas te

bezichtigen op het sekretariaat van de Universitaire Parochie.

In dit neo-conservatieve era, waarin het gebruik van moraline dat van aspirine al lang heeft overtroffen, vergt het onderhouden van 'wisselende kontakten' meer moed en doorzettingsvermogen dan het zich laten meedrijven op de stroom van relatieherwaarderingstaalwekkal, zo lijkt het me. En als Versteylens dissipelen nu maar genoeg 'speelballen' aan hun lijf hadden om eens te proberen de verboden vrucht aan te raken, zouden ze misschien merken dat die verdomd hoog hangt. Het is natuurlijk veel comfortabeler de underdog uit te hangen, dan loop je tenminste geen enkel risico om gekwetst te raken.

Kwetsuren vermijden doet hij trouwens ook door 'geleidelijkheid' te prediken. Geleidelijkheid is soms nodig, maar je smeedt geen goud door elk onopgemerkt klompje erts op de verwarming te leggen tot het 'aauw' roept. En op het gebied van 'seksualiteit', promoten de media allang geen 'konsumptie, concurrentie en prestatie' meer zoals hij beweert, integendeel. Voorwaar ik zeg u: als de hoeveelheid zachtgekookt gemmer over relaties in de media zo exponentieel blijft stijgen, dan zal de evolutie er binnenkort voor zorgen dat er spermellen in ons speeksel zitten. Dat is namelijk het enige lichaamsvocht dat nog veelvuldig zal worden uitgewisseld tussen mannen en vrouwen.

Pater Versteylen heeft ook een droom. "Wat we hier bewust proberen te herscheppen is de sfeer van het familiale leven van boerengezinnen uit de 19e eeuw.". En wie familie zegt, zegt sociale controle. Zijn tuin wordt dan ook bevolkt door 'wonderwachters', die er nauwlettend over waken dat een aangevraagd 'feest van het zien' niet uitmondt in een 'diepste draai'. Aangevraagd, jawel, want alles moet eerst door de voltallige groep worden besproken en goedgekeurd. Zoals reeds gezegd is Versteylen ook de stichter van Agalev, een geesteskind waar hij de laatste tijd nogal wat problemen mee heeft. "Eerst was er onze tuin. Maar toen we zagen dat we vanuit onze tuin de wereld niet konden veranderen, bouwden we een huis: Agalev. De bedoeling was dat je vanuit het huis voortdurend in de tuin kon kijken. Maar al snel deden ze in het huis alle rolliken dicht.". Tja... Daarmee weet ik in ieder geval op wie ik binnenkort moet stemmen.

(AW)

Overleg

vervolg van pag. 1

Haasrode is duur voor studentenkringen, de feestzaal van het Philipsgebouw (capaciteit 1200 personen) is bedoeld voor recepties en trouwpartijtjes maar zou ook voor studenten-activiteiten kunnen dienen. Stella Artois zal binnenkort ook het 'beaardgebouw' aan de Vaart kommersieel verhuren, maar daar is nog weinig over bekend.

Positief nieuws was er wel voor zaal Corso: burgemeester Tobback wil die open houden, want nadat VTM zaal Manhattan opkocht is er eigenlijk geen zaal meer in Leuven met een voldoende capaciteit.

Tobback heeft ook ambitieuze plannen voor het Stuc: "We moeten de Vooruit naar Leuven halen". Het Leuvense kunstencentrum moet volgens Tobback dan wel breder gaan werken dan enkel voor de studentenpopulatie. Momenteel bestaat zeventig procent van het publiek uit studenten. De drempel voor Leuvense inwoners moet volgens Tobback verlaagd worden. Benieuwd hoe de KU Leuven daarop gaat reageren. De Leuvense burgervader zou bovendien graag zien dat bijvoorbeeld de Brusselaars voor een avondje cultuur naar Leuven afzakken. In ruil voor dit cultuur-aanbod en de uitstraling die daarmee gepaard gaat moet de stad een in-

spanning doen om de werking van het Stuc te ondersteunen. Het is een publiek geheim dat het Stuc uitrijkt naar een nieuwe lokatie, misschien kan de stad hier een rol in spelen.

Racisme

Op de stichtingsvergadering van het overlegorgaan tussen stad en studenten werden ook de problemen aangehaald waarmee buitenlandse studenten kampen. Zo worden zij vaak gekonfronteerd met racisme, onder andere van kotbazen en danscircuitbaters. Nu kan de stad daar in principe weinig aan doen. Wel heeft zij een dienst voor buitenlanders die inspanningen doet om verblijfsvergunningen, visa en dergelijke meer in orde te brengen. De stad wil ook betrokken worden bij de rondleiding in Leuven die Studentenvoorzittingen van de KU Leuven aan nieuwe buitenlandse studenten geeft.

In de marge van het overleg raakte ook bekend dat de stad snel werk wil maken van een gescheiden huisvuil-opgolving. De bollenparken zullen verdwijnen. Sociale Raad engageerde zich alvast om haar achterban te mobiliseren om mee te werken aan de gescheiden afvalopgolving waar voor de studenten wel een prijskaartje aan vasthangt. Hopelijk wordt het ingezamelde afval dan ook effectief verwerkt.

Tijl Vanbrabant

EasyWare nv Vaart 31 3000 Leuven
Tel 016/23 10 20 Fax 016/29 41 24
Open elke dag van 9u tot 19u en zaterdag van 10u tot 18u

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
016/22.44.38
016/22.01.03

Jaargang 21
nr. 27
18 april 1995

Ver. uitg. Peter Van Rompaey,
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
E-mail: veto@tristan.arts.kuleuven.ac.be
Internet-Veto: http://www.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto.html

Hoofredactie: Kris Jacobs
Redaktiesekretaris: Peter Van Rompaey

Redactie: Karel De Weerd, Henk Dheedene, Bart Eckhout, Serge Franchoo, Martijn Graumans, Kristien Michiels, Joris Janssens

Doka: Dirk Bernard, Karel 'neen ik doe dat niet' De Weerd
Medewerkers: AW, Annemie Deckx, Koert Declercq, Karen Desmet, Bruno De Vos, Filip De Keukeleere, Jos Leurs, Wouter Masschelein, Gert Meesters, Alexander Witpas, Tijl Vanbrabant, Johan Van Roy
Layout en vormgeving: Koert Declercq, Karel De Weerd, Bart Eckhout, Martijn Graumans, Kris Jacobs, Joris Janssens, Steven Leemans, Gert Meesters, Kristien Michiels, Frank Ribbens, Tijl Vanbrabant, Wanne Vanhemelrijck, Anouk Vanherf, Peter Van Rompaey
Dtp: Filip De Keukeleere, Hans Vandenaabeele

Eindredactie: Koert Declercq en Kristien Michiels

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Artoos (Kampenhout)
Opplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 600fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00u

'Achter de spiegel': André Leysen biecht zijn oorlogsverleden op

De zwarte wonderjaren van 'een grote Vlaming'

Tot voor kort was het nog een publiek geheim dat het oorlogsverleden van de Vlaamse mediareus en topondernemer André Leysen niet zuiver op de graat was. Eerder al waren publikaties verschenen over het zwarte gat in het geheugen van de familie Leysen en her en der kon je wel eens op een foto stoten van de jonge Leysen, flink marcherend in het uniform van de Hitlerjugend. Dat de ondernemer echter zo lang en zo diep in het nazisme heeft gedijld, zoals nu blijkt uit zijn recentste boek 'Achter de Spiegel', kon niemand vermoeden. Op dinsdag 28 maart kwam hij op uitnodiging van de Europakring zijn boek en zijn verleden toelichten in Leuven.

De stem van het KVHV in het amnestiedebat

(foto Karel De Weerd)

'Achter de spiegel' verhaalt de jeugd van André Leysen in het licht van de tweede wereldoorlog. Leysen liep school aan de Duitse School in Antwerpen. Hij koos naar eigen zeggen uit eigen beweging voor die kweekvijver van de Hitlerjeugd omdat hij graag paard wou rijden, wat in de paramilitaire opleiding van de Deutsche Schule vervat zat. De jonge knaap kwam als vanzelf in de Hitlerjeugd terecht waar hij met het hem aangeboren leiderstalent als schareleider meteen doorstootte naar de top van de Vlaamse afdeling. Over die tijd noteert Leysen: "Natuurlijk was dat een geweldige leerschool en de daar verworven kennis kwam mij later van

pas. (...) Maar ook nu nog denk ik aan die periode bij de Hitlerjeugd niet met afkeer terug, want er heerste in Antwerpen een sportieve geest in die organisatie."

Wanneer het de Duitsgezinden eind juni 1944 iets te heet onder de zwarte voeten werd, vluchtte Leysen naar Duitsland waar hij opnieuw carrière maakte als sekretaris van René Lagrou, minister in de nazigezinde Belgische regering in ballingschap. Hij bleef op die post tot april 1945, wanneer het einde van de oorlog al in zicht was en Berlijn gebombardeerd werd door de geallieerden. Leysen ontvluchtte de belegerde stad en keerde met zijn overlevingsinstinct terug

naar België waar hij zich vrijwel aangaf bij de autoriteiten. Gezien zijn jonge leeftijd — hij was zeventien en dus minderjarig — kwam hij er met een lichte straf en een gelouterd geweten van af.

Elitair

Zo bondig samengevat lijkt het de synopsis van een flauwe avonturenroman, maar het is het schokkende relaas van een niet al te wrikelieke fase uit het leven van André Leysen, nochtans 'een fantastische intellectueel', zoals rektor Dillemaans hem noemde in zijn voorwoord bij de gespreksavond van de Europakring. De rektor maakte gewag van een overwinning omdat Leysen, die bij zijn redaktoraat in 1988 op fel studenten-

Fly for less with the 'travellin' generation

NEW YORK	vanaf 9.999	JAKARTA	vanaf 26.920
LOS ANGELES	vanaf 16.330	SYDNEY	vanaf 34.070
ORLANDO	vanaf 14.420	JOHANNESBURG	vanaf 20.950
MEXICO	vanaf 23.080	ATHENS	vanaf 8.690
LIMA	vanaf 26.990	ROME	vanaf 5.600
HO CHI MINH	vanaf 27.990	MADRID	vanaf 6.990
BANGKOK	vanaf 19.900	BARCELONA	vanaf 5.600

3500 HASSELT Demerstraat, 74 - Tel.: 011/23.45.45
3000 LEUVEN Tiensestraat, 89 - Tel.: 016/29.01.50

Telefonische Info & Reserveringen
tel. 02/511.12.12 • fax 02/502.70.60.

advertentie

protest mocht rekenen, nu door de studenten zelf weer naar Leuven was gehaald. De vraag is of een vrij kleine en toch wat elitaire club als de Europakring, die voornamelijk bestaat uit economie- en rechtstudenten een meer getrouwe afspiegeling geeft van wat leeft onder studenten dan het protest van dat 'bepaald soort jeugd' waar Dillemaans naar uithaalde.

Die jeugd liet het trouwens massaal afweten, hoewel Leysen zich in zijn boek specifiek tot hen richt: hij hoopt dat zijn boek als een waarschuwing voorkomt tegen de demagogie en verblindheid van het extremisme. De universitaire promotieaai van de unief was dan wel behoorlijk gevuld, het was toch vooral een ouder publiek van mensen die het allemaal zelf hadden meegemaakt dat zich de moeite van de verplaatsing had getroost.

gime, maar weigert de specifieke konstekst bloot te geven waarin hij als jonge knaap tot het nazisme verleid werd. Toen Verleyen met zijn vraagsies iets te dicht in de buurt kwam van zijn familiale achtergrond, hield Leysen hem af met een droog: "Uw tijd is om." Over de invloed van zijn ouders, van wie de nationaalsocialistische sympathie bekend zijn rept hij — uit respect — met geen woord. 'Achter de spiegel' is dan ook teveel de geïsoleerde geschiedenis van één man, die moedwillig door de auteur zelf uit zijn kontekst gehaald is.

Imperium

Een ander aspekt waarvoor in het boek geen plaats is, is de vraag in hoeverre de denkbeelden die hem in zijn jeugd gevormd hebben een invloed hebben gehad op zijn latere ontwikkeling. Mag men ongestraft een onderwijsstroom loven zoals Leysen dat doet, waaraan alleen het eigene en het superieure van tel is en waar solidariteit en rechtvaardigheid loze begrippen zijn? Het getuigt alleszins van een zeker gevoel voor opportunisme en sinisme dat het net die kwaliteiten zijn die Leysen in zijn wonderjaren heeft ontwikkeld, zoals zijn kennis van het Duits en ervaring en kontakten met het Duitse volk, die enkele jaren later de basis zullen vormen waarop Leysen zijn imperium uitgebouwd heeft. Om die taboes te doorbreken zal echter een onafhankelijke stem nodig zijn die het ganse verhaal van André Leysen vertelt tegen de juiste socio-historische achtergrond.

Bart Eeckhout

'Achter de spiegel' van André Leysen is uitgegeven bij Lannoo. Richtprijs: 695 frank.

Joden

Zoals uit de wel erg vriendelijke inleiding van de rektor al bleek, moest het publiek zich trouwens niet verwachten aan een vurig debat. De drie moderatoren Yves Desmet (De Morgen), Kris Hoflack (KU Leuven) en Frans Verleyen (Knack) deden nog eens dunnetjes hun al gepubliceerde interviews met Leysen over. Hun gesprekspartner kon zich dan ook beperken tot het parafrazeren van wat hij in zijn boek had opgebecht.

Daar respect voor de eerlijkheid en wellicht ook leeftijd van Leysen zal deels wel terecht zijn. Tenslotte is zijn publikatie zonder meer openhartig en ontwijkt hij tere punten als bijvoorbeeld de jodenvervolgving niet. Maar Leysen zorgt er wel voor slechts een deel van het verhaal te vertellen. Hij heeft het over de kollektieve verantwoordelijkheid van een gans volk dat niet reageerde tegen het totalitaire re-

Kringraad organiseert examenpermanentie.

Het is belangrijk om op de hoogte te zijn van het examenreglement en de werking van de ombudsdienst. Precies weten waar je aan toe bent verhoogt je slaagkans aanzienlijk. Als je problemen hebt met examens of vragen over je rechten en plichten, dan kan je er vanaf nu mee terecht op de examen-info van Kringraad.

Dit is het eerste jaar dat het initiatief werd genomen en de organisatoren verwachten dan ook niet onmiddellijk een stormloop. Affiches werden verspreid en informatie doorgegeven aan de kringen. Ook de universitaire overheid is op de hoogte: aan de administratief-sekretarissen van de verschillende fakulteiten werd gevraagd een bericht uit te hangen ad valvas. Enkel Karel D' huyvetters van de fakulteit Godgeleerdheid wou niet op die vraag ingaan.

Konkreet kan je je leed gaan klagen bij een aantal vrijgestelden die, indien mogelijk, morele steun verlenen, maar die je in ieder geval zullen doorverwijzen naar de persoon die je nodig hebt. Ze kunnen je ook vertellen waar en wanneer je die kan vinden en eventueel hoe je hem/haar het best aanpakt. Het is niet de bedoeling de rol van de ombudsdiensten over te nemen: Kringraad geeft enkel informatie en kan dus bijvoorbeeld geen examens laten verplaatsen of ruilkontrakten afsluiten. De permanentie duurt nog de hele examenperiode en zal er waarschijnlijk ook zijn tijdens de tweede zit. Wie zich daarbuiten nog voor nijpende dilemma's geplaatst ziet (bijvoorbeeld betreffende beroepsprocedures) kan echter ook steeds terecht op hetzelfde adres.

Omdat een gewaarshuw man of vrouw er twee waard is, alvast de volgende tips.

Zorg dat je de ombuds kent, weet waar hij/zij uithangt (ook in het weekend) en wanneer hij/zij te bereiken is. Vraag ook na wie hem/haar in geval van afwezigheid vervangt. Neem het examenreglement door en laat je daarbij helpen door de toelichtende brochure die je bij de ombudsdienst, monitor, Dienst Studie-advies of het sekretariaat kan krijgen. Aarzel niet om de ombudsdienst te contacteren en zorg in ieder geval dat je weet waarom de examenstof bestaat, hoe ze wordt geëksamineerd en wat het belang is van de verschillende onderdelen. Als je prof dat nog niet heeft gezegd, vraag het hem dan. En begin voor de rest al maar te panikeren. (aw)

Examen-info van Kringraad: elke werkdag van 14.00 u tot 18.00 u op de Meiersstraat 5 (tussen het Hogeschoolplein en de Muntstraat), telefoon 016/ 22 31 09.

Student en Stemplicht: de verkiezingen van 21 mei 1995

Op 21 mei moet elke Belg weer naar het stemburo voor de verkiezingen van de Federale Wetgevende Kamer, van de Vlaamse Raad, van de Waalse Gewestraad, van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap. Vele studenten vragen zich af hoe ze hun stemplicht kunnen vervullen als ze in blok en examenperiode het stemlokaal niet kunnen binnenlopen. Het kieswetboek biedt een oplossing. Studenten die om studieredenen in de onmogelijkheid verkeren om zich naar het stemburo te begeven, kunnen een andere kiezer machtigen om in hun naam te stemmen. Voor dit stemmen bij volmacht moet men wel enkele formaliteiten vervullen.

Eerst en vooral moet het attest van de KU Leuven dat de onmogelijkheid bevestigt opgehaald worden bij de Administratief Sekretaris van de Fakulteit waar men is ingeschreven of op het Studentensekretariaat (Naamsestraat 22). Erasmusstudenten die op het ogenblik van de verkiezingen in het buitenland verblijven, kunnen het attest verkrijgen op het Erasmussekretariaat, Dienst Internationale Relaties, (eveneens Naamsestraat 22) of bij de Administratief Sekretaris van de Fakulteit. Daarnaast moet bij de gemeente een

volmachtformulier worden aangevraagd en ingevuld. Er kan volmacht gegeven worden aan een bloed- of aanverwant tot de derde graad of voorwaarde dat die persoon zelf kiesgerechtigd is. Zo kan volmacht gegeven worden aan vader, moeder, grootvader, grootmoeder, echtgenoot, schoonzoon, schoonvader, broer, zus, en ook nog aan oom of tante, neef of nicht, schoonbroer of schoonzus. Om praktische redenen is het handig iemand als volmachtgever aan te duiden die tot dezelfde gemeente behoort. Op het volmachtformulier moet immers verenschap bevestigd worden en dit gebeurt door de burgemeester. Is men niet in dezelfde gemeente ingeschreven, dan wordt verenschap bevestigd door de burgemeester van de gemeente waartoe de volmachtgever behoort, maar pas na het voorleggen van een akte van bekendheid die men ophaalt bij de Vrederechter of een notaris.

Op de dag van de verkiezingen biedt de volmachtgever zich met een behoorlijk ingevuld formulier aan bij de voorzitter van het stemburo waar de volmachtgever had moeten stemmen. Daar geeft hij ook het studieattest af. Dezelfde volmachtregel is ook van toepassing op wie tijdelijk in het buitenland verblijft om andere dan beroepsredenen. Dezelfde procedure

moet worden gevolgd met dien verstande dat het de burgemeester van de gemeente van de volmachtgever is die het attest dat de persoon inderdaad in het buitenland verblijft op die dag moet afleveren. De aanvraag tot het verkrijgen van dit attest moet ten laatste vijftien dagen voor de verkiezingen door de volmachtgever worden aangevraagd. Sommige studenten kunnen niet gaan stemmen en kunnen evenmin iemand aanwijzen om bij volmacht te stemmen. De wet biedt nog een andere oplossing: zij mogen de reden van hun onthouding met de nodige verantwoording aan de vrederechter te kennen geven.

Wie alle stemregels aan zijn laars lapt, riskeert politiestrafen. Een eerste onthouding wordt gestraft met een berisping of met een geldeboete van één tot drie frank (te vernieuwvuldigen met tweehonderd). Bij herhaling worden de straffen verhoogd. Zeer hoog zijn de straffen niet, al moet genoteerd worden dat ze op het strafregister worden vermeld.

Wie nog informatie zoekt, kan nog altijd terecht op de Juridische Dienst, Studentenvoorzieningen, Van Dalecollege, Naamsestraat 80. (016/ 32.44.35 of fax 32.43.84.)

UP-debat wordt saai bedoening

De vrijheid om te balen

De Leuvense Universitaire Parochie organiseerde in de laatste week voor de vakantie haar eigen rektordebat. Daarin werden de vier gegadigden aan de tand gevoeld over hun beleidsplannen in het algemeen, en over de rol die het katholieke aspect van de unief daarin zou gaan spelen in het bijzonder. Het werd een zeer lauwe gespreksronde, waarin ieder netjes op zijn beurt zijn zegje deed, en er pas helemaal op het einde tussen Collen en Lamberts eventjes van een meningsverschil en wat animo sprake was.

Het UP-debat was het tweede debat in een rij van drie. Het eerste was dat van Kringraad geweest, en het derde werd enkele dagen later georganiseerd door het Akademisch en Technisch Personeel (Atp). Wat vóór de aanvang alvast opviel was het kleine aantal toeschouwers dat naar de aula was gekomen. Er zat niet meer dan een honderdtal mensen in de zaal, waarvan het overgrote deel duidelijk geen student was. Misschien heeft het feit dat de studentenvertegenwoordigers al bepaald hebben welke rektorkandidaat de stem van de student krijgt, daar wel iets mee te maken.

Koplamp

UP had professor Baert opgetrommeld om het geheel te modereren, en de man deed dat behoorlijk goed. Hij deelde het debat in drie grote delen in. Eerst nam hij van elk van de vier rektorkandidaten een kort algemeen interview af, vervolgens waren er drie tematische rondes, en er zou afgesloten worden met een ronde waarin het publiek al haar prangende vragen kwijt kon. In de tematische ronde kwamen er dan drie thema's aan bod: de rol van de 'K' in de naam van onze unief, de verhouding tussen universiteit en samenleving en tenslotte die tussen de universiteit en de studerende mens.

Het debat begon in ieder geval leuk,

met Jan Dumon, hoofd van UP, die op een perfecte pastoorstoon meedeelde dat iemand zijn auto op de parkeerplaats had laten staan met brandende koplampen. Daarna nam Baert het over, en begon in zijn interviewronde met professor Emiel Lamberts, die hij overigens koppig zou blijven aanspreken met de naam Lambrechts. Aan hem werd, net als aan de andere drie, gevraagd naar zijn onderzoeksterrein, naar zijn ervaring in beleidszaken, naar het feit of er ook een vrouw in zijn bestuursploeg mocht, en naar betrokkenheid bij de Universitaire Parochie. Lamberts verklaarde dat hij zich vooral bezig houdt met nieuwste geschiedenis, dat hij in de eerste plaats onderzoeker is, dat hij nog geen namen heeft voor zijn ploeg, en dat hij de parochie vanop afstand volgt.

Kollektief

Désiré Collen, die als tweede aan de beurt kwam, beriep zich erop zowel geneeskunde, scheikunde als wijsbegeerte gestudeerd te hebben, en dus in de drie groepen een diploma behaald te hebben. Verder zei hij dat hij graag de drie andere kandidaten in zijn ploeg een plaatsje zou willen geven, herhaalde hij zijn standpunten over het rektorat als deeltijdse job nog eens, en voegde er aan toe dat hij respect heeft voor de Universitaire

Parochie. Ingenieur André Oosterlinck gaf een korte uiteenzetting over zijn vakgebied, informatietechnologie, benadrukte dat hij al lang bij het beleid betrokken is, riep zichzelf en passant nog even uit tot kampioen van de interdisciplinaire samenwerking, en vertelde dat zijn kinderen gevormd zijn bij de Universitaire Parochie. Hij had nog geen namen voor zijn beleidsploeg. Mark Debrock, romanist en de oudste van de vier tenslotte, had al een vrouw gevraagd voor zijn ploeg, vond vijf jaar genoeg als termijn voor een rektor, en voelde zich niet echt verwant met de UP.

In de tematische ronde over het geloof kwam het alvast niet tot tegenstellingen of meningsverschillen, de vier kandidaten hielden zich kollektief op de vlakte. Men was het er algemeen over eens dat er wel bepaalde kristelijke waarden gehanteerd mogen worden aan de unief, bijvoorbeeld door oog te hebben voor bepaalde problemen in de wereld of voor de zwakken in de maatschappij, maar dat alle onderzoek zonder meer kritisch en objectief moet gebeuren. In de tweede ronde, over unief en maatschappij, moest dat alles wat concreter gemaakt worden.

Rijper

Oosterlinck legde sterk de nadruk op de competitiviteit van de unief naar het buitenland toe, en zag de stap naar de samenleving vooral vervat in de onderwijsopdracht en in de rol die het Universitair Ziekenhuis speelt. Voor meer specifiek onderzoek naar problemen in de maatschappij is er volgens hem geen geld beschikbaar. Debrock van zijn kant vond dat de universitaire overheid er zich tegen moet verzetten wanneer de maatschappij met een te economische blik kijkt naar de activiteiten van de unief, en dat ervoor gezorgd moet worden

André Oosterlinck

(foto Karel De Weerd)

dat fundamenteel onderzoek ook mogelijk blijft.

Ook Lamberts reageerde tegen de unief als marktgericht kennisbedrijf. Hij had het over het grote belang van de zogenaamde 'derde geldstroom', oftewel het geld dat van bedrijven komt, maar ook over het gevaar ervan. Dat gevaar is een te grote afhankelijkheid van die bedrijven, waardoor er vooral onderzoek gedaan zou worden in domeinen waar veel vraag naar is, en niet genoeg naar fundamentele zaken, of minder goed in de markt liggende onderwerpen als cultuur, filosofie en religie. De universiteit moet ook inspelen op die sectoren in de maatschappij waar minder geld te halen is.

Collen vond dat de KU Leuven naar de maatschappij toe vooral veel uitstraling moet hebben. Op nationaal vlak moeten er goede vakopleidingen geboden worden, en moeten kritische denkers geleverd worden. Internationaal zouden vooral de kwaliteit en de impact van het onderzoek voor een grote reputatie moeten zorgen. Er moet ook gestreefd worden naar een hoger nivo van opleiding, maar dat alles zonder sociale discriminatie.

De derde ronde tenslotte behandelde de relatie universiteit-student. Volgens Debrock, die als eerste het woord kreeg, moet er anders gedoord worden. Nu zou er van de studenten vooral reproductie van de cursus verwacht worden, maar dat moet dus veranderen. Vakken als methodologie en filosofie moeten volgens hem later in de opleiding aan bod komen, wanneer de studenten er wat rijper voor zijn. Ook moeten er veel meer fakulteitsoverstijgende vakken georganiseerd worden. Tenslotte moeten de afgestudeerden later in de maatschappij ook samenwerken, en daar kunnen ze dan net zo goed nu al mee beginnen.

Inzicht

Oosterlinck vond het voorts belangrijk dat de student na zijn opleiding nog aan permanente vorming doet. Volgens hem moet de afgestudeerde nog heel wat kennis vergaren om helemaal mee te kunnen draaien in het arbeidsproces. Die permanente vorming moet zowel in de breedte als in de diepte uitgewerkt worden, en ze moet multidisciplinair en flexibel zijn. Dat kost echter veel geld volgens Oosterlinck, en dus zullen er keuzes gemaakt moeten worden. Collen zou de voorzitter van de Onderwijsraad graag in het dagelijks bestuur van de unief zien zetelen. Verder vond ook hij

de permanente vorming een belangrijk punt, en legde hij er nog eens de nadruk op dat de universiteit moet investeren in mensen, en dat er maximaal gedelegeerd moet worden.

Lamberts sloot deze laatste tematische ronde af. Ook hij zei de permanente vorming erg belangrijk te vinden, maar vond wel dat het doelpubliek van de unief vooral uit jongeren bestaat. Daarom moet er werk gemaakt worden van persoonlijkheidsvorming, moeten er vakken komen waarin inzicht bijgebracht wordt in het leven en de samenleving. Ook moet de jongerenkultuur gestimuleerd worden.

Elite

Het derde deel van de avond bestond zoals gezegd uit een vragenronde. Er werden weinig boeiende vragen gesteld, en de vier heren werd geen enkele keer echt het vuur aan de schenen gelegd. Toch waren er een paar kleine meningsverschillen. Een eerste naar aanleiding van een vraag over ontwikkelingsamenwerking. Désiré Collen was van mening dat onderzoek op zulke domeinen niet uitgesloten mag zijn, maar dat de unief er geen prioriteit mag leggen. Als er toevallig goede mensen voor zijn mogen die zich er wel mee bezig houden. Lamberts reageerde daar op door te zeggen dat de universitaire overheid daar best wel een actieve rol in mag spelen, door er mensen voor te stimuleren en warm te maken.

Een tweede meningsverschil speelde zich af tussen Collen aan de ene en Lamberts aan de andere kant. De vraag ging erover of de subsidiëring van de unief al dan niet losgekoppeld mag worden van het aantal ingeschreven studenten, en of de demokrativering van het onderwijs er dan niet onder zou lijden als dat gebeurde. Collen zag er geen enkel probleem in de betoelaging los te maken van het studentenaantal, allicht omdat hij van plan is het nivo van het onderwijs zover op te drijven dat het aantal stevig daalt. Lamberts reageerde hier scherp tegen: hij vindt het juist een belangrijke taak van de unief zo breed mogelijk te werken, en zoveel mogelijk jongeren op te nemen. Hij vergeleek Collens opvattingen over de unief met Amerikaanse en Engelse toestanden, en verweet hem een elite-universiteit te willen stichten, wat een elitentalentiteit en heel wat sociale problemen met zich mee zou brengen. En zo kwam er in extremis toch nog een beetje leven in de brouwerij.

Martijn Graumann

Education Centre Leuven

COMED
computers & onderwijs

Voor snelle beslissers... aanbieding tot 15 mei !!!

<p>Performa 475 4/250 + 14' Trinitron kleurenmonitor + toetsenbord + muis + IONA software</p> 	+	<p>StyleWriter II</p> <p>59.990,-</p>
	+	<p>Color StyleWriter 2400</p> <p>64.990,-</p>

alle prijzen zijn incl. BTW

aanbieding tot einde voorraad !
Performa 460 4/160
+ 14' Trinitron kleurenmonitor
+ toetsenbord + muis
+ IONA software

41.990,-

H. Hooverplein 24, B - 3000 Leuven
Tel. 016/29.21.50, Fax. 016/29.31.50

De commerciële omroepen boeren goed, dank u

(foto Dirk Bernard)

BRTN-producer over een nieuwe openbare omroep De stem van de meester moet multikultureel worden

Van de BRTN-producer Paul Bottelberghs verscheen anderhalve week geleden het boek 'Na ons de zendvloed? Een nieuwe televisie voor een multikulturele samenleving'. Daarin geeft hij de weg aan die de openbare omroep volgens hem moet volgen om uit haar huidige impasse te raken. "Momenteel", zo heet het op de achterflap, "is televisie — onder druk van de commercie — vooral een zwart gat waarin onze cultuur verdwijnt." Veto dook er voor u in.

Dat er vroeg of laat een mediadebat moet gevoerd worden over een herkenning van de openbare omroep in Vlaanderen, ligt allicht aan de basis van dit boek. Een debat over de maatschappelijke functie van televisie bestaat wel, zo stelt de auteur, maar zodra het 'ernstig' wordt, tiranniseren kwantitatieve criteria zoals kijksijfers het hele discours. Een zinvol mediadebat moet zich, aldus Bottelberghs, echter niet in de eerste plaats bezighouden met dotaties, zendvergunningen, maar met de vraag naar wat de gemeenschap verlangt van televisie. Dat dit momenteel volgens Bottelberghs niet of niet genoeg gebeurt, verklaart de auteur in zijn trouwens wel erg dun boekje. Après nous le déluge.

eigen interpretatieschema's. Het moge duidelijk zijn dat openbare omroepen die voor hun financiering van de overheid afhankelijk zijn, en waar diezelfde overheid bovendien behoorlijk wat in de pap te brokken heeft, in die zin in niet geringe mate verschillen van de commerciële omroepen.

De commerciële omroepen boeren goed, dank u. De openbare omroepen daarentegen zijn hun oud paradigma verloren en zijn er bovendien nooit in geslaagd een nieuw op te bouwen. Het oude paradigma van de openbare omroepen noemt Bottelberghs 'His Master's Voice', de tv als stem van de overheid, de tv als uitdrager van de sociale consensus. Die consensus waarop de openbare tv-omroepen na de Tweede Wereldoorlog gestoeld werden omhelst in eerste instantie het geloof in een parlementaire democratie en in een sociaal gekorrigeerde markteconomie. Konkreet vertaalde zich dat in het streven naar objectiviteit en onpartijdigheid van de staatsomroepen.

Yuppie

Vanaf het einde van de jaren zestig komen er, aldus Bottelberghs, barsten in dat model. Inhoudelijk kunnen de openbare omroepen maar moeilijk overweg met de maatschappijkritiek van de late jaren zestig, met de ontzuiling en met het langzaam afbrokkel van het elektoraat van de traditionele partijen. Ook vormelijk tussentijd staat er een steeds bredere kloof tussen de middenklasse intellectuelen die programma's maken en daarna grotere delen van het publiek, die inmiddels met dit nieuwe medium zijn opgegroeid en televisie vooral zien als een emotioneel en visueel medium.

"De televisie zoals hij nu bestaat heeft geen geschiedenis en geen toekomst." De revoltes van 1968 vernietigden volgens de auteur met hun verzet tegen de traditie het verleden. Toen de verwezenlijking van de utopie in de jaren zeventig op zich liet wacht-

ten, maakte de punk ook komaf met de toekomst. "De jaren tachtig waren dan ook de jaren van het 'nu', niet toevallig gedomineerd door het Reaganisme en het Thatcherisme op sociaal-ekonomisch vlak en door het yuppie-dom op sociaal-kultureel vlak." Bottelberghs stelt de televisie niet verantwoordelijk voor deze evolutie, maar vindt wel dat zij daarin een belangrijke rol heeft gespeeld, enerzijds doordat de commerciële televisie "onontkoombaar de dragers waren van deze ideologie", anderzijds "omdat de openbare omroepen vanuit hun gefossiliseerde positie geen weerwerk geboden hebben."

Doorsnee

De rol van de televisie heeft niet zo veel te maken met het soort programma's — soaps en spelletjes bijvoorbeeld — dat aangeboden wordt, maar wel met de reeds vernoemde hegemonie van kwantitatieve criteria. Dat zou volgens Bottelberghs tot gevolg hebben dat de beeldtaal van de televisie verschaald, éénvormig wordt en dat zou op zijn beurt tot een onbewuste en daarom des te gevaarlijkere sensuur leiden.

Hij meent dat die verschaalde beeldtaal enorme gevaren inhoudt. Een voorbeeld daarvan is het succes van een figuur als de Italiaanse mediamaagat Berlusconi: "Berlusconi is geen apart geval, maar de exponent van een internationale, nietsontziende, sinische, half kriminele, nieuwe burgerij die volkomen vertrouwd is met de nieuwste mediatechnologieën en met het feit dat ze in een spektakelmaatschappij leeft. Wie het verschil in mediabewustzijn van deze nieuwe burgerij met het oubollig, rationalistisch denken van onze politici wil meten moet de efficiëntie van de doorsnee reclamecampagnes maar eens vergelijken met dat van regeringsmededelingen."

Plebs

Dat Berlusconi zich "op de meest sinische manier verkocht als product", vindt Bottelberghs geen uitzondering. Een Berlusconi en zijn mediama-chinerie vormen een nieuw rechts dat een veel groter gevaar is dan de nostalgische neo-fascisten waarmee Berlusconi in zee ging: "De zwarte vrienden zijn niet meer dan de nuttige

beeld en religieuze, een sociale en zelfs een esthetische. "Elk programma van deze nieuwe openbare televisie zal beantwoorden aan twee kwalitatieve eisen: op 'etisch' vlak beantwoorden aan maatschappelijk verantwoord waarden en normen (op grond van de consensus over een multikulturele samenleving), op 'esthetisch' vlak getuigen van een creatief gebruik van de televisietaal. En deze nieuwe openbare televisie zal alles in het werk stellen om het publiek te wapenen tegen de ongebreidelde kracht van het medium zelf. Door inzicht te verschaffen in de geschiedenis van de cultuur waartoe de televisie behoort: die van het beeld en de klank. Door de mechanismen bloot te leggen waarop dit medium functioneert en door voortdurend te benadrukken dat beelden geen brokken werkelijkheid zijn, maar door mensen gemaakte fictie. De BRTN heeft in het verleden bewezen dat het perfect mogelijk is programma's te maken die aan deze criteria voldoen en toch heel wat kijkers halen."

Middenklasse

Het is duidelijk dat Bottelberghs daarmee ontkent dat televisie een massamedium is "en dat hij geen openbare omroep wenst die vergeven is van 'vuurvogel' en 'Kunstsaken'. Als hij naar een meer multikulturele omroep wil kijkt daarbij echter toch vooral het vormelijke aspect een grote rol te spelen. Bijvoorbeeld, "De dominante televisietaal maakt nu elke vorm van kritiek onzegbaar, op grond van een puur fascistische redenering: 'andere', complexere, meerduidige beelden worden niet langer afgewezen op basis van ideologische of esthetische criteria, maar op grond van het feit dat ze technisch 'geen tv-beelden' zouden zijn. Lag dezelfde redenering niet aan de basis van de deportatie van bepaalde bevolkingsgroepen, omdat het 'geen mensen' zouden zijn? De spraak van de televisie is racistisch geworden."

Bottelberghs pleidooit voor een multikulturele openbare omroep krijgt trouwens weinig concrete invulling. Dat zal ook niet makkelijk zijn, maar hij is in elk geval in zekere mate behept met het idee dat zo'n emansiperende televisie de 'andere', complexere, meerduidige beelden (van de hoge cultuur) moet populariseren. Het is nog maar de vraag of dat ervoor gaat zorgen dat veel volk naar de openbare omroep gaat blijven kijken. Bottelberghs pleit daar zoals gezegd wel voor, maar misschien kleeft hij alleen een nieuwe variant van "Kunstsaken". En als Berlusconi een symptoom is van de huidige televisiekultuur, moet die multikulturaliteit zich waarschijnlijk eerder op het inhoudelijke vlak situeren. Bottelberghs is allicht ook een middenklasse intellectueel.

Kris Jacobs

'Na ons de zendvloed? Een nieuwe televisie voor een multikulturele samenleving' van Paul Bottelberghs, 69 b/z, uitgeverij Ego.

Anders reizen

Het avontuur
te voet

AVONTUURLIJKE JONGERENREIZEN

van 18 tot 28 jaar

Wandereizen en trekkings
in Europa en Marokko
Ook mountainbike en canyoning

Stuur mij de gratis brochure 'Jongerenreizen '95':

Naam :

Adres :

Refugiestraat 15 - 3290 Diest - Tel. (013) 33 40 40 - Fax (013) 32 16 08

(adverteren)

Peter De Graef speelt 'Ombat'

De ziel van een dode

Op het teaterprogramma van het Cultureel Centrum staat deze week Peter De Graef. Als auteur en acteur van de monoloog 'Ombat' levert hij in een prachtige voorstelling het bewijs dat ook toneel door één man kan beklijven tot het einde. Of hoe kijken naar teater nog steeds een belevingsmoment kan zijn.

Peter De Graef is teaterman in hart en nieren. Op zijn twaalfde volgde hij al toneel en voordracht aan de avondschool. Deze basisopleiding kende zijn vervolg in het Conservatorium van Antwerpen bij Dora van der Groen. Hij deelde zijn toneelklas met Luk Perceval, nu aktief bij de Blauwe Maandag Cie., terwijl Lucas Vanderhorst (De Tijd), Warre Borgmans (De Tijd) en de Blauwe Maandag Cie., en duiveltje-doe-het-al Sam Bogaerts toen met één jaar hoger zaten. Toch liet De Graef die kunstopleiding na enige tijd voor wat ze was. Het instuderen van technieken, het nadenken over bewegingen op toneel was niet aan hem besteed. Daarna volgde een lange zoektocht.

Via audities kwam hij terecht bij het gezelschap Yvonne Lex waar hij, kontractueel verplicht, vijf seizoenen bleef. Hij kreeg er de kans zijn kabareterprogramma 'Rijp en Groen' op te voeren, maar dan wel in een sterk aangepaste versie, met ingrepen waar hij zich niet kon tegen verzetten. Naar eigen zeggen was zijn tijd daar 'een puinhoop'. Hij verliet het gezelschap en kwam drie jaar nergens meer aan de bak. Na deze 'zwarte' periode kon hij eindelijk terug naar het toneel, bij de groep rond Eva Bal. Hij speelde er drie jaar, maar zijn behoefte om zelf te schrijven werd steeds groter.

Kafka

Hij volgde na die jaren bij Bal een aantal schrijverskursussen en schreef zijn eerste monoloog 'Et voilà...' in samenwerking met Luk Nys. Het is een stuk waarin de onmacht van het denken en het weten, kortom van het verstand, centraal staat. In die periode schreef hij ook 'Hun', een tragische driehoekskomedie. Dit stuk ging met De Graef zelf als regisseur en speler van één van de drie rollen pas enkele maanden geleden in première. Ander werk van deze bezige bij is het jongerenstuk 'Jeanne d'Arc' en 'Een gemeenschap van schurken'. Dit laatste, gebaseerd op werk en leven van Franz Kafka, en geschreven in opdracht van regisseur Jappe Claes van Theater Theater wordt overigens volgende week door die groep opgevoerd in de Leuvense stadshoofdwijk.

Nu is De Graef dus op toernee met een reprise van 'Ombat', zijn tweede monoloog. Het stuk werd van bij het begin bejubeld. Samen met 'Et voilà...' is de tekst bovendien opgenomen in de reeks teaterboekjes van Bebuquin, het jongste initiatief van de kunstencentra Monty, Nieuwpoort-theater en Stuc.

Het verhaal in 'Ombat' wordt verteld door een priester. Deze ik-figuur, het resultaat van een ongelukje tussen een Fins autochriest en een parelduiker, is een eerder zwakke, twijfelende figuur, een mislukte heilsprofeet. Van jongsafaan al probeert hij door te dringen tot het mysterie van de dingen, door met zijn aandacht te kijken. Iets wat hem nooit lukte. Hij werkt en woont in de Braziliaanse sloppenwijken, en daar situeert zich ook zijn verhaal. Via reflecties en herinneringen die telkens opnieuw afgebroken, maar ook weer herenomen worden, vertelt hij over zijn leven, over het jongetje Bénicoa en over de huurmoordenaar Ombat. Centraal staat, zoals bij 'Et voilà...', opnieuw de onmacht, maar hier slaat die op de onmacht om iets te zeggen, iets te doen. De ik-figuur staat machteloos tegenover de gebeurtenissen. De prangende vraag wordt door hem steeds opnieuw herhaald: "Moest ik nu iets doen?".

Gruwelijk

De machteloosheid en de onmacht, het zijn allebei gevoels van deze tijd. Tegenover de groeiende chaos in de wereld weet men vandaag de dag

eigenlijk niet echt meer hoe te reageren. Het zich afvragen wat men hier komt doen, of in hoeverre men eigenlijk iets kan doen is een probleem dat vele tijdgenoten verlamt. In die zin staat de verteller van het verhaal voor het op zichzelf gerichte individu, dat staat toe te kijken, zonder zich te engageren. De vraag wordt nooit opgelost.

Zwakheid

Ondanks het toch wel zwarmoe-dige uitgangspunt, vervalt 'Ombat' nooit in overloos gefilosofeer. De combinatie van het fragmentariserend vertellen door een bizarre ik-figuur en de bijna kinderlijke manier waarop de gruwelijkste details in woorden omgezet worden, maakt het geheel vaak zelfs schrijnend grappig. Meesterlijk is het fragment waarin Bénicoa's theorie over de haargroei-capaciteit van één enkel haar uit te doeken wordt gedaan. Het goochelen met absurde berekeningen is er onweerstaanbaar komisch, maar krijgt later in het stuk een wrange bijmaak als de priester de val van de jongen omrekenen in harde cijfers: "De kamers zijn hier twee meter tachtig. Hij kwam dus voorbij tegen een snelheid van 114 km per uur".

In een buitengewoon mooie en ontroerende vertolking maakt De Graef

Het pakt met de duif

geen beweging te veel of te weinig. Elke gelaatsekspressie, elke pauze tussen het vertellen door, elke subtiele stemverandering is sprekend, en tekent de priester en zijn onmacht op een zuivere, autentieke manier.

Lichaam

Ook het decor is tekenend voor de authenticiteit van het stuk. Drie stoelen staan aan één zijde van de scène, en vormen voor het grootste deel van de voorstelling de vaste steek van de verteller. Zich van zijn plaats verwijderen schijnt hem moeite te kosten, wat zijn zwakheid benadrukt. De werkbank,

die aan de andere kant opgesteld staat en aanvankelijk weinig betekenis heeft, wordt naar het einde toe bij het verhaal betrokken. De veren van vogels die op eigenaardige constructies geplaatst in de lucht hangen krijgen eveneens pas later hun plaats in het geheel. Zij worden volgens een volkse traditie op het graf van een dode geplaatst, en draaien op een tandwiel mee in de wind. De ziel van de gestorvene kan er naar kijken, "niet zozeer met haar ogen, dan wel met haar aandacht". Op die manier kan ze verplaatst worden uit het lichaam. Deze symbolisering werkt het mysterie in de hand, de tekst krijgt er een diepere dimensie bij.

Peter De Graef houdt als uitstekende verteller en acteur de aandacht voor het publiek meer dan een uur in zijn ban. Als hij op het einde als een gebo-gen en geknakte figuur in de duisternis van de achterscène verdwijnt blijft één van de veren op de werkbank zachtjes draaien. Een beeld dat bi-"wie met zijn aandacht keek" nog enkele dagen in het hoofd zal blijven spoken.

Kristien Michiels

Peter De Graef speelt zijn monoloog 'Ombat' in de Kapel van de Romaanse Poort, en dit op woensdag 19 en donderdag 20 april, telkens om 20.30 u. Kaarten kosten 350/400 frank.

Hollandia speelt twee boerenstukken op lokatie

Boerin legt ei te Arizona

Met de twee stukken die het Nederlandse toneelgezelschap Hollandia deze week speelt, zijn ze wat boerendrama's betreft niet aan hun proefstuk toe. Al tien jaar lang esceneren regisseurs Johan Simons en Paul Koek stukken die zich afspelen op het platteland. Met West-Knollendam, een dubbelvoorstelling, hebben ze in het genre echter wel een hoogtepunt bereikt. Het eerste deel is 'De Laars en zijn Sok', een recent stuk van Herbert Achternbusch. Het tweede stuk heet 'Yankeeweiland', en is geschreven door Kerstin Specht. Het werd helaas niet opgevoerd toen we gingen kijken in Gent, maar is naar verluidt zeker zo goed als het eerste.

Herbert Achternbusch werd in 1938 geboren, en groeide op in het dorpie Breitenbach, in het Beierse zuid. Het is een erg veelzijdig artiest die bekendheid heeft verworven als beeldend kunstenaar, als schrijver en als filmer. Voor wie Teatergroep Hollandia een beetje volgt is de man zeker ook geen onbekende meer: sinds ze in 1985 ontstaan zijn hebben ze ondertussen al vijf van zijn stukken gespeeld. Na 'Ella', 'Gust', 'Suus', 'Platting' en 'Kuschwarda City' is nu dus 'De Laars en zijn Sok' aan de beurt.

Travestie

Hoewel Hollandia haar stukken als 'boerenstukken' betitelt, komt er meestal geen boer in voor. Het decor herinnert wel een beetje aan een boerenhof, maar wordt ook één keer met de naam Arizona aangeduid. De lokatie blijft in ieder geval vrij vaag, zodat de gelijkenis met stukken van Beckett nooit ver weg is. En attributen ontbreken al helemaal in 'De Laars en zijn Sok': er staan twee stoelen op het toneel, een stukje verder ligt een meeloen en een hakblok met bijl. Er hangt ook een waslijn met een vuil laken eraan, met een gat erin waardoor teksten gezegd worden. En boven de stoelen hangt een blauwe koffiepote te bengelen. Geen touw aan vast te knopen dus.

doeling van de arme sprekers ervan. De twee zijn duidelijk zwaar aan het dementeren, en ze verliezen langzaam elke greep op de wereld die hen omringt.

Wanneer ze de populieren gaan tellen die op de dijk staan, komen ze telkens weer een ander aantal uit. Er blijven uiteindelijk zelfs sinaasappelen aan te groeien. Het tragische tweetal gaat dan maar herinneringen ophalen uit het verleden, dat vaagweg gesitueerd wordt in een oorlogstijd, maar ook dat brengt geen soelaas. De ene, die dichter had willen worden, zegt tot in den treure het enige gedicht op dat hij ooit heeft gemaakt, de andere luistert triest, vertelt een verward verhaal over een of ander 'Schauspielhaus' waar ze nog toneel gespeeld zou hebben, en barst tenslotte in huilen uit.

Legkip

Toch lijkt het stuk, zeker in het begin, niet tragisch. Het sullige gedrag en de absurde taalspelletjes van de twee personages werken dan nog dicht bij de lachspieren. Langzaam dringt het echter toch tot het publiek door dat ze in feite langzaam ten onder gaan aan de wereld, en aan elkaar. Het zijn mensen die zichtbaar worstelen met de snel veranderende wereld om hen heen, en die zich weigeren aan te passen aan het jachtige en gehaaste van de moderne tijd. Wanneer het houvast aan de omgeving en ook de vlucht naar het verleden ijdel blijken, staat het einde van het stuk eigenlijk al vast: ze zullen allebei sterven.

De dood is ook een belangrijk thema voor regisseur Simons: hij vindt dat wij onze stervenden wegstoppen in ziekenhuizen, en dat zo het besef van lijden en eindigheid verloren gaat. Door een boerendrama op het toneel te zetten wil hij die problematiek aanpakken: een boer is namelijk al dichter betrokken bij de dood. Hij is kwetsbaarder voor de kracht van de natuurlijke elementen, maar hij leeft ook van de

dood, in de vorm van het slachten en dan verkopen van vee. Juist dat laatste element speelt op het einde van dit stuk een belangrijke rol: wanneer de vrouw ziet dat hun enige kip geen eieren meer wil leggen, probeert ze zelf een ei te leggen, in een groteske laatste poging om toch nog iets productiefs te doen.

Eten

Ze blijkt het echter niet te kunnen: in de plaats van een ei en tot groot verdriet van beiden verschijnt er een grote groene meloen. De vrouw besluit droef met de prachtige woorden "onze kip heeft haar vanzelfsprekendheid verloren", en besluit de kip dan maar te slachten. Helaas was de vrouw nog steeds kip, en is zij het die sterft als de man de bijl opneemt. Ze komt echter nog een laatste keer terug, in een ultieme poging om met haar man te converseren, en neemt hem met haar, of beter bovenop haar, mee het graf in. Deze dood is nu net geen tragisch gebeuren: de boodschap van het prachtige stuk is dat de dood voorwaarde is voor alle leven.

Het lijkt wel of Hollandia een onweerstaanbare drang heeft teater te maken op lokatie. De eerste voorstelling van de twee boerenstukken vond plaats in een verlaten oliefabriek in West-Knollendam, vandaar trouwens de titel, in Gent werd het museum voor hedendaagse kunst uitverkoren, en ook in Leuven is een mooie lokatie gevonden als omlijsting voor de absurde boerenwaan. De boerendrama's zullen namelijk gespeeld worden in een oude hangar in de buurt van het station. Voor de toeschouwers-tribune zal een gezellig allegaartje van oude stoelen en bankstellen bij elkaar gezocht worden, en tussen de twee voorstellingen is er zelfs een heuse boerenmaaltijd voorzien. Smakelijk!

Martijn Graumans

Teatergroep Hollandia speelt West-Knollendam op lokatie op woensdag 19, donderdag 20 en vrijdag 21 april, telkens om 19.30 u. Kaarten kosten 300/400 frank. De lokatie is een hal van de NMBS, aan het begin van de Diestsesteenweg in Kessel-Lo. Er is geen verwarming in de zaal, dus neem je donsdeken of je lief mee.

Veto der Letteren

(foto Karel De Weerdt)

Alle rektorkandidaten geven het toe: er moet meer ruimte komen voor culturele initiatieven. Zwarte gaten dienen zo snel mogelijk opgevuld te worden, liefst aan de meest democratische prijs. Aangezien Hugo Claus toch steeds naast de nobelprijs literatuur grijpt en Hella Haasse of Antoon Van Wilderode al jaren passé zijn, wordt het stilaan tijd om in de elgen boezem kijken. Dat daar poëzie in schuilt, vermoeden we al lang maar hoe het te vinden, is een andere zaak. De literaire inzendingen die Veto met Valentijn ontvangt, overstijgen immers zelden het nivo "Nancy mijn hoofd slaat van jou steeds op hol; Nancy van jou draai ik helemaal dol".

Gelukkig is er Germania met hun jaarlijkse Interuniversitaire Literaire Wedstrijd. De wedstrijd stond naar goede gewoonte open voor universiteit- en hogeschoolstudenten van het Nederlandstalige landsgedeelte, en kon ook dit jaar weer op een behoorlijke belangstelling rekenen. De jury bestaande uit Johan Anthierens, Marc Reynebeau, de proffen Orwin De Graef en Joris Vlasselaers. Samen met de studenten Johan Bruyninckx en Tom Toremans bekroonden zij net voor de paasvakantie de gedichten van Geert De Coninck, Kristof Berckmans en Johan Rooms en de kortverhalen van Kris Verdonck en nogmaals Kristof Berckmans. Stijn Devillé won in de nieuwe categorie drama met een absurde eenakter. Als laattijdig paaskado bieden we u de winnende teksten uit de categorieën poëzie en proza aan.

Eerste Laureaat Poëzie

Greet De Coninck, eerste kandidatuur Germaanse Talen, RU Gent

Bij: 'Portrait in a surrounding area'

(Mark Manders)

Dit land heeft het vlak aan gebrande huid en gestrekte kleur

het bidt tot hurken uit in dronken en kaal gesteven mist

waar grenzen prikken aan desolaatheid en zich voeden uit een schandvlek.

Bij: 'light on light on sacks'

(Barry Flanagan)

Een kaart licht

stut het liggen steunt de sluimer

zij geeuwt de orde door de luerende stilte

en hapt verveeld de buitelingen over in wat was

de lusteloze vorm schaart zich bij het licht te buiten.

Bij: 'The Aeromodeller'

(Panamarenko)

Lucht zweeft zich tot de vorm van schijnsloop

dit voorverpakt levensmiddel

klapwiek zich boven
kreëert zijn nuttige loosheid

zoals een nooit
geopende ijskast

en toch
dit draagt de zekerheid
lucht in een rugzak
op de schouders
voedsel voor het leven.

Tweede Laureaat Poëzie

Kristof Berckmans,
eerste licentie Germaanse Talen,
KU Leuven

Een dag in het sirkus

Het is beter niet te kijken
Wanneer tussen twee verheven punten het evenwicht
Op wieltes loopt.

Meer nog als een plotse knieholte de trapezen
Omarmt boven twee clowns in de ring waar een
ring van vuur
De leeuwen opzweept,
Tot springens toe,
Of witte paarden draven.

Maar let op
Als de hoge hoed spreekt en neerbuigend
Het applaus opraaft.
De luister van het publiek hangt aan zijn
Lippen als een slappe koord.

Fiësta

(Een plezier te zien:)

Hoe opgewekt
Een stel uitgelaten lampions de schemering in
tweeën danst,
Het eerste paartje op de plankenvloer
Met stijl te boven gaat -

Hoe de drank ter plaatse
Bij valavond over de toonbank schaatst
Zodat noch het dorpsvolk noch de trommels
Hem koud, of stil, onledig laten
Om hem heen graaien
Armen, waarvan de opgewonden bezitters molen-
wiegend de muziek aftasten -

Pret kraait.
Hemelse lichamen wentelen; terwijl

ik verzin een gleuf
Waar de zon rinkelend in de aarde valt,
En kopermunt laat de boel de hele nacht draaien.
(Alsof dit geen feestdag is.)

Overbodig gedicht

Zoals een tekst zich laat dikteren
Bestaat er geen tweede

Die poëzie heet te zijn:
De stelling die je ontvalt wanneer je achteloos
Haar woorden omslaat
Als bladen van een zin, die je vingertoppen lezen
Tussen regels van betekenis door.

En allicht valt open
Waarvan de rug gebroken werd door
Al te weinig keurigheid en al te veel gebruik,

In delen van
Een verhaal vertelt hoe heidens losse letters dansen
Op het graf van het onteerde proza,
Zodat de krypte open blijft zolang

Inkt zich van het blad laat lezen.

Derde Laureaat Poëzie

Johan Rooms, tweede licentie Germaanse Talen,
KU Leuven

Buurthuis

uitgerijkt en kaal
geven muren hoge ramen
inkijk op wat binnen

staat: stoelen waarop
omgekeerde stoelen

de stilgevallen klok

de lege biljarttafel
als een onbespeeld

gazon, dat ik wil nemen,
als blad voor de mond

waarop gebalde woorden
aan stambomen stoten

met verdwenen beweging
betekenis ontdaan van teken

ketsend van stilte binnen
de grammatika van het
groene laken

Onrust

De andere kant van de kamer ademt zwaar
alsof er geen eind komt aan het braken

van gehijg op vreemde lijven, alsof
een matras er niet onbeslapen wacht

op een frontaal weerzien van profielen.
Afgewende hoofden ontkomen hier niet aan.

Je mag stollen als kaarsvet in een notedop,
ogen blootstellen aan een schaakbord van rood

gebrande glazen met elk een eigen brandpunt,
rauwe lucht wordt er niet minder dreigend door.

Zo slaat onweer toe en kleding open tot bliksem
in mijn rits, git in haar slip, al wat niet is.

Nasmaak

een weide en het passeren aan
sneeuw waarin een paard noch gras

maar net daarom blijft
een bord langer hangen:

paard geen
gras geven
gevaarlijk.

dit is het opdienen van woorden:
ze verwijderen het onmogelijke

laten grazen binnen het bepaalde
wijzen op de bespotten wildgroei

ernaast

Ben je al bezig met je eindwerk?

Vraagt het meer tijd dan je verwachtte?

Wil je je studies afsluiten met een kwaliteitsproduct?

Wij tikken je eindwerk voor je op computer en dit voor een betaalbare prijs.

Telefoneer voor een afspraak:
012/74 34 79
Guldenbodemiaan 37
3840 BORGLOON

(adviseur)

Eerste Laureaat Proza

Kris Verdonck, 1e kandidatuur Dramatische Kunsten, RITCS

Ik zat tegen een boom in het groene bos en de mieren kropen er ook tegen. Ik bekeek die dingen eens en hoe het in hun werk ging. Het kroop, kroelde en volgens de wetenschap konden we er nog veel van leren want als de mensen nu eens zo samenwerkten...

Ze beten in m'n rug dus ik ging ergens anders zitten tegen een dunner boom geprobeerd maar die plooidde om een andere was vuil, het rottingsproces was er ingetrokken en uit angst dat deze op mij zou overkomen ben ik tijdelijk daar weggebleven naar een volgende gaan staan, die zag er beschermend genoeg uit om me tegen de zonnestralen niet goed genoeg te beschermen deed wel zijn best, en dat is ik toch wel het belangrijkste niet alsof je weer eens een eindwerk op school moet afgeven waarbij je leerkracht weer zegt: "goed is het niet, maar ik geef je een punt je instelling is goed."

Onder die boom zat ik en het leek me een fijne plaats om voor altijd te blijven, de blazen zoenderen, de rozen bloeden en als het nu nacht was zou ik er geld op zetten dat er een houte, wijze kerker in zou zitten die zijn bazin, een oude heks nog ooit naar een tak onder hem hebben zien bevelen.

Ik keek verder dan m'n neus lang was en naar m'n puntsgroenen in het lange gras dat niet gemaaid hoeft te worden want in het bos hoeft dat niet zoi, de tuinman zonder werk.

Later komt er een groot stalen beest in een Suske en Wiske-boek zouden het de handlangers zijn van G.Rocvertre die de arme natuur kapot maakten. Ik riep dus op Lambik en Jerom (zie de boze boomzalver en dat is nr.139) maar ze

waren er niet. M'n helden uit m'n kindertijd waren allen verdwenen en ik voelde me alleen. De bomen kraakten, het gras werd omgeploegd, alles wat overbleef was de gele aarde die elk moment kon openbarsten tot een hel en ik riep nog harder op m'n helden maar deze zaten suf zonder werk aan de drugs. Een overdosis ik schreeuwde het uit! Het vuur kwam boven de machines deden alles kraken, ik liep verward rond in m'n nietszeggende ogen liepen de banen. IN het bos dat een opslagplaats voor beton, staal en prostitutie was geworden verdaalde ik m'n moeder was al lang dood m'n vader ook. De gezinsraad vroeg z'n slachtoffers waarvoor ik me had ingeschreven net als in het leger maar daar kan je nog verlost worden door een kogel die zo je hoofd wel splijten. Er was geen groen bordje met nooduitgang en de oude uit was weg.

Alles draaide het werd teveel voor m'n kleine zielje, eenzaam, verlaten, ik had dit niet gewild. De volgende dag kreeg ik m'n grot waaruit ik niet zou opstaan, de steen was veel te zwaar om weg te schuiven. Ook was er niemand om te komen kijken of ik vertrokken was, ik zou hen toch maar teleurstellen. Maar ik had m'n best gedaan zei de grote Leraar geschiedenis bepalend. Kop op jongen, je krijgt geen tweede kans maar je krijgt een punt voor je instelling.

Ik schrok wakker m'n kamer zat vol schaduwen die elk moment eeuwig konden worden. Enkel het groene lichtje van de cd-speler veel te veel geld en redelijke kwaliteit brandde nog. Ik zag

de rechte glans van de nu lege fles wijn op m'n tafel.

Keek verward rond, waarom had ze me alleen gelaten in deze stinkende koude? Godvergeten veel schaduwen, bloed-zwarte vlekken werden mensen, bloeden die haar van me wegrukten. De betonnen, kartonnen, muren kwamen op me af met grote hoogte erover springen kon niet ze waren veel te hoog. Ik kon nog net voordat ze tegen mekaar kwamen en m'n skelet geraakt zou worden de deur opendoende om dan als een bedronken kreupelle de trap af te lopen en te struikelen over een treintje dat daar niet stond maar ik geloof van wel. Een treintje dat een kind met al zijn fantasie en geluk zo groot gemaakt had dat hij er de hele wereld mee kon afreizen naar ongekende gebieden, ja zelfs tijd kwam niet tersprake.

Ik kwam gelukkig genoeg buiten, nu ja buiten of binnen wat is het verschil? De muren en het licht waren toch overal hetzelfde, zo koud als mijn gevoel en hart op dat moment. Niet als in een tweederzang lied van een of andere Vlaamse zanger waarin de zin weer eens komt: ik geloof dat het het refrein is: ik heb van je gehouden maar nu sta ik in de koude(n). Awel zo. Ik stak een sigaret op met m'n aanstekker die ik gekregen had op de carnaval van haar drie dagen geleden.

De mensen daar hadden zo een plezier ze lachten allemaal zo en de polonaise liep vlot door, iedere jongen mocht nu eindelijk de schouder vasthouden van het meisje waarop hij verliefd was en telkens moest je door de knieën buigen om dit plezier te laten komen. Even later staken ze dan hun tong in het meisje en omdat ze zelf halfdronken was deed ze dan maar mee. Ze had wel eens op T.V. gezien dat je zo een jongen in het gezicht moet slaan maar wie gelooft de

T.V. nu nog? Als je een fatsoenlijke opvoeding gehad hebt toch niet meer? Ik stond daar langs die beestige bende en had gemerkt dat ik die avond nog geen lachje op m'n gezicht had gekregen en alleen maar zwaart voor m'n ogen kreeg. En jij stond ook naast me, het meisje waar ik verliefd op was, het laatste mens op aarde waar ik nog respect voor had. Met je lange zwarte fijne haren en je goedgehumeurde ziel met prachtig lichaam eromheen maar dat is niet het belangrijkste had m'n moeder gezegd. Ik knuffelde je en durfde je zoe te mond niet aan te raken omdat ik daar niet aan toe was, ik had dan ook tijdens het knuffelen gezegd dat ik een te snel leven leidde en dat ik teveel met mezelf bezig was om een relatie te beginnen en omdat ik jouw kinderen die ook van mij waren wel een moeder als u zou toegewenst maar niet een vader zoals ik. Ik zou ze toch nooit echte Cola kunnen geven of met Sinterklaas die brave man de kinderen een Nintendo-set kunnen geven (ook al is dat onverantwoord tijdens een opvoeding).

Ik wil je knuffelen en ze begreep het gelukkig genoeg ongeveer zonder het echt door te hebben maar dat hoeft ook niet.

Je zei nog tegen me laten we naar buiten gaan en ik zei goed, toen we buiten waren liepen we over straat eindelijk rust eindelijk kon ik praten over leven en liefde en ze begreep het. Ze zei nog: ze was nog niet uitgesproken toen een achttienjarige jongen verderop in de straat straatbezopen achter het stuur ging zitten en recht op ons afreed. Ik liet m'n lieflijke los en sprong opzij maar jou lichaam en mijn ziel werden aan flarden gescheurd door de BMW. Ik sprong naar boven maar kon je niet meer zien, je geest liet me achter en daarmee was de mijne getekend voor het leven, verkracht als het vierjarige

dochtertje dat weer eens door haar vader genomen werd.

De lijkwagen, ik bedoel de honderd kwam te laat en de volwassenen die waren komen kijken zeiden en deden niets ik ging mee naar het ziekenhuis waar er aan je gewerkt werd.

Helaas je vriendin is niet meer. Ik ging naar m'n kamer en bezoop me zo erg maar doodzuipen lukte niet, hoe graag ik het ook zou willen. O ja heb ik je dit al gezegd: ik mis je heel erg.

Het is nu drie dagen zei ik nog tegen mezelf terwijl de vlam van m'n aansteker het voorste lijt opgloeien tot een kleine hel. Ik probeerde ook nog een beetje van de verdorven, verfrissende buitenlucht op te happen als de karper die ik als kleine jongen nog ooit eens gevangen had. Omdat ik deze toen snel wou terugzetten, een pool waarin hij kon ontsnappen en kan leven naar hartelust. De pool van het leven. Ik moest weg de grote mensenwereld ging me anders ophangen.

Wandelde buiten de lucht stonk recht van waar het slecht is. De BMW kwam langs en het was erg alweer tranen alweer tranen. Een koude traan op m'n wang. Zonder een woord te denken over de druppel met water en zout. Ik miste ze erg.

De stad in.

Ik kwam een vriendin van me tegen ze was verliefd op me ze zei kom bij me eten. Goed zei ik nog. Ze sloeg een arm om me heen en ik dook verder weg. Niet als altijd bang voor liefde verliefd bij de angst deed m'n hart sneller bonken dit wilde ik niet. Dit wilde ik niet. We liepen rond op de slechtgeplaveide straat met z'n winkels en de dode mensen bekeken ons. Het mooie huis en haar mooie kot ze zet de borden op en ik

Tweede Laureaat Proza

Kristof Berkmans, 1e licentie Germaanse Talen, KU Leuven

De tragische levensgeschiedenis van de spion Alexander Ostrovski

"The Situation is always bigger than you, Sidney. It has like God its own logic and its own justification for being, and the best you can do is cope." (Thomas Pynchon, V.)

1. Wat voorafging (1930-1963)

"Dat hij midden tussen de grote revolutie (onze definitieve overwinning op het tsarisme) en het einde van de slag om Stalingrad (het begin van onze definitieve overwinning op de nazi's) in geboren werd, kan een symbool genoemd worden voor zijn leven vóór '63; misschien heeft het zijn vroege bestaan zelfs op raadselachtige wijze bepaald. Het staat echter vast dat wat daarna gebeurde, te maken had met zijn karakter, zijn perfectiedrang, zijn Stachanovische ernst en vlijt, zijn wil om goed te doen voor zijn land. Op tragische wijze werd hij het slachtoffer van zijn deugden". Deze woorden schreef Octavus Gribojedov, hoofd van de KGB van 1958 tot 1971, over Alexander Ostrovski in zijn in 1980 verschenen *Memoires van een gelukkig proletariër* — maar kunnen wij ze als de volledige waarheid lezen? Alexander Ostrovski werd op 23 augustus 1930 geboren in de Moskovijsche wijk Zamoskvoertsje als zoon van Peter Nikolajevitsj Osrovski, een gerechtsambtenaar, en Praskovja Fjodorovna. Na zijn schooltijd die, net als zijn hele jeugd, vlekkeloos verliep (wilt men zijn schooljuf Anna, weemoedig zuchtend: "Hoe hij de pen hanteerde, en zijn lettertjes zo wel vormde...") voegde hij zich bij het Rode Leger, waar hij achtjaar lang en tot de rang van luitenant bleef. Op 20 november 1954 trad hij in dienst van de KGB, wat het begin betekende van zijn carrière als spion voor het vaderland.

Van de vier hoofd-eigenschappen van de spion volgens Ivan Metsjnikov (*Een nieuw voor anderen zaken*, 1946) bezat Alexander Ostrovski er drie, hetgeen in die tijd volstond om aan de slag te kunnen. "Een spion moet ijverig zijn", schreef Metsjnikov. Ostrovski voldeed. In een loyaal: de spion moet zijn land al-

tijd en onvoorwaardelijk trouw blijven." Ostrovski zou zijn land altijd en onvoorwaardelijk trouw blijven. "Nauwkeurigheid! Precisie mag nooit ontbreken." Schooljuf Anna hierover (tranen in de ogen) "Hij was altijd de eerste van de klas voor meetkunde en rekenen. Wilt u de boekjes inkijken, meneer?" En een laatste keer Metsjnikov: "De ideale spion is intelligent en sluw. Want dat is het enige dat hem kan redden in de allerkritiekste situaties."

Alexander Ostrovski maakte zijn eigenlijk debuut als spion in 1956, op een loze maandag ergens tussen Korea en Cuba, in een tijdperk vóór de satellieten, toen mikrofilms nog in broden werden verstoppt. Zijn eerste opdrachten waren eenvoudig, klusjes, vooral bedoeld om hem in realiteit kennis te laten maken met dingen die hij tijdens zijn theoretische opleiding geleerd had: mensen schaduwen, mensen uithoren, mensen koudmaken, brood bakken. Ostrovski kweet zich uitstekend van zijn taken, zoals ondermeer valt op te maken uit de rapporten van zijn oversten uit die tijd ("Alexander Ostrovski doet goed zijn best" (2 oktober 1956), "Voorbeeldig werk. Doe zo voort, Alexander!" (5 januari 1957), "Alexander Ostrovski is een vlijtige, nauwkeurige en trouwe spion" (1 augustus 1957), "Mooi gewerkt. (Opmerking: Deeg iets lichter maken)" (6 december 1957) en uit een passage in *Memoires van een gelukkig proletariër* over deze periode: "Alexander Ostrovski's bijzonderste eigenschap, zo bemerkte ik snel, was zijn buitengewone voorzichtigheid. Ik heb nooit een andere spion, nooit een ander mens gekend die op een dergelijke minutieuze manier te werk ging bij het indijken van risico's. Zo is hij er jarenlang in geslaagd de allerkritiekste situaties te vermijden".

In de daaropvolgende jaren vestigde Alexander Ostrovski zijn faam als topspion voor de Sovjetunie. Volgens een artikel in de *Pravda* (waarvan niemand het waarheidsgehalte in twijfel zat trek-

ken) voerde hij tussen januari '58 en mei '63 vierenzeventig opdrachten succesvol uit, een unicum in de geschiedenis van de Sovjetspionage. Hij bezocht zes-honderdtwee-entachtig verschillende plaatsen over heel de wereld (waaronder het Pentagon). Hij werd achtenveertig maal benaderd door de CIA, die hem smeekte over te lopen naar het Westen. Alexander Ostrovski weigerde keer op keer.

In *Memoires van een gelukkig proletariër*

lezen we wat dit betreft: "Ostrovski dacht niet na over wat trouw was — hij aanzag het als een vanzelfsprekend iets. Hij zwichtte niet voor de met derdenwereldbloed besmeurde dollars, maar koos integendeel voor een gevaarlijk, doch eerlijk en nobel leven. Ik heb nooit een andere spion, nooit een ander mens, zelfs nooit een hond gekend die zo trouw was als hij".

Ondanks zijn vele en tijdrovende beroepsactiviteiten slaagde Alexander

Ostrovski er toch in ook een bevredigend privéleven uit te bouwen. Op 24 juni 1960 huwde hij de beeldschone zangeres Liza Mjelvinskij, dochter van een topfunctionaris binnen de KP en persoonlijk bevriend met Croestjov. De Partij schonk het paar als huwelijkskado een villa nabij Krasnodar aan de Zee van Azov. In zijn dagboek schreef Alexander: "Ik besef dat dit kado met materialisme niets te maken heeft. Het is een symbool, de uitdrukking van het eeuwig verbond tussen mij en de Partij".

Nergens, tenslotte, wordt de periode 1956-1963 uit Alexander Ostrovski's leven zo goed samengevat als in het boek *De spion door de eeuwen heen* van Vladimir Wasiljevitsj (1977): "Alexander Ostrovski (1930-1970) neemt in de geschiedenis van de spionage een unieke plaats in. Dankzij een haast onvoorstelbare werklast en een uitstekende taakverdeling lukte het hem niet alleen de meest succesvolle spion ter wereld te worden, maar ook één van de gelukkigste huisvaders van het land — en dat gedurende zeven lange, vette jaren. Zo iemand als langdenoet gehad te hebben, ervaar ik nog steeds als een ware eer".

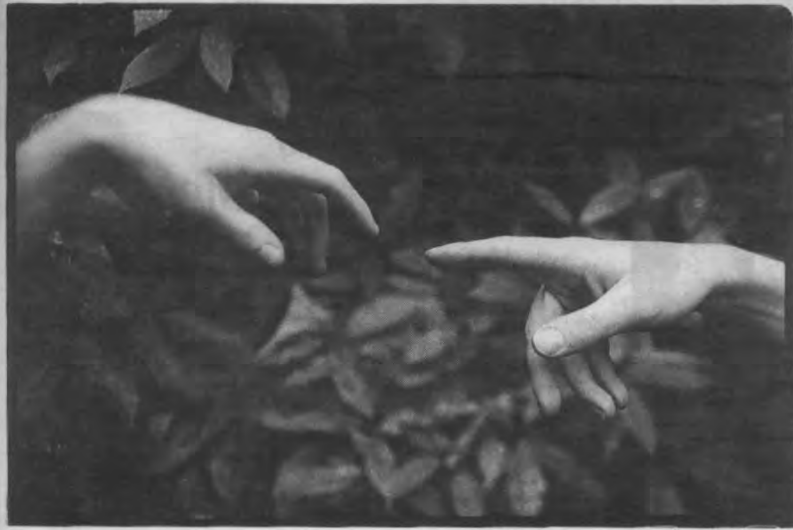
2. Wat volgde (1963-1970) (Uit de dagboeken van Alexander Ostrovski)

21 mei 1963: Overste Octavus Gribojedov is heel mild voor mij geweest en heeft veel begrip getoond, omwille van de omstandigheden. Toch is begrip geen goedkeuring en ik besef dat ook ten volle dat de gebeurtenissen van gisteren niet zonder consequenties kunnen en zullen blijven. Het stemt me droevig en doet mijn gedachten afdwalen van de zware taken die nog steeds op mijn schouders rusten. Mijn liefste Liza blijft me inmiddels onvoorwaardelijk steunen, en stormen waaien over. Er is hoop.

22 november 1963: Vandaag is een zeer zware dag voor mij geweest; de gebeurtenissen van deze namiddag hebben mij in diepe rouw gestort. Verwijzend naar enkele onnauwkeurigheden die de voorbije maanden in de uitvoering van mijn opdrachten zouden geslopen zijn, maakte overste Octavus Gribojedov mij bekend dat ik met ingang van 1 januari 1964 aan het werk zal

(foto Laurens Snijman)

(foto Laurens Snijman)

zat in de zetel rond te kijken haar en haar kamer en deed m'n jas uit. Ik zat daar ze zat daar ook de kaarsen brandden het eten maakte de koning van m'n wereld was nergens te vinden rond de eeuwwisseling had er niemand schrik straks komt er een nieuwe tijd die ieder de kans zou geven om te leven, een nieuw begin, een nieuwe lente in de geschiedenis. Ik keek haar aan ze was mooi, in dat licht de bruine ogen bekeken me als iets dat ik gemist had. Vertel Jan, vertel, hoe

is het met je? Ik weet het niet, de rust straalde en de kaars flakkerde nog maar eens op. Ik kuste ze en zij kuste mij, vriendin zonder veel agressie heel lief zacht haar borsten waren zacht haar ogen mooi we streelden heel rustig het was fijn hier te zijn het leven was een tikkel-tje lichter en ik vond het fijn. De avond duurde lang het werd nacht en de uil zat op z'n tak. Ik moest weg, ze streelde me. Duwde ze weg m'n aansteker een sigaret, de aansteker, m'n vriendin was dood.

Naar de badkamer, ik bekeek mezelf in de spiegel en huilde als het grote niets. De adem besloeg het glas van de spiegel. Bekeek mezelf een lange tijd de scheermesjes lagen blinkend op het rekje. Ik pakte er eenje zag mezelf. Het leven was de moeite waard. Wreef ermee over m'n pols. Zou men rouwen over mij? Zou ik m'n vriendin terug zien? Het meisje kwam half naakt binnen ze stond daar achter me met een arm om m'n schouders haar lichaam tegen m'n blote rug en met de andere hand had ze

m'n hand en een scheermesje. Ze kuste me op m'n nek en schouder. Ze keek in de spiegel en zei niet doen Jan, niet doen. Je bent een goede jongen. Je vriendin hield die veel van je? Ik zei van veel. Ik kan je niet helpen. Wat wil je van me? Ik zei van niets en huilde. Arme Jan je bent zo alleen. Ik kan niet tot je ziel komen. Doe het mesje voor altijd weg. Ik draaide me om en legde m'n hoofd op haar schouder en haar handen wreeven over m'n blote rug en ik rook haar heerlijk parfum. Hoe lang we daar stonden weet ik niet. Ik liet haar los en deed m'n pull en jas aan gaf het halfronde mesje een kus. Langzaam de trappen af kwam buiten en onweerde, regende hard op me. Een sigaret opgestoken de bewuste aansteker in m'n vuist geklemd en ik dacht aan m'n echte vriendin die nu dood was. Wandelde door, door de verlaten stad. God, wist je dat ik haar mis? Na de stad kwam een stuk bos met een klein kappelletje waar ik in kon samen met Maria en Jesus. Keek naar het onweer, dit is mooi zei het Kind tegen me en ik gaf Hem gelijk. Ik vroeg aan Hem waarom er zoveel pijn was en Hij zei niets want Hij was maar een goedkoop beeld. De aarde was nat het gras koud, de oplichting nabij er speelde een vreemde melodie door m'n hoofd. Iemand stond achter me heen toch niet. Ik liep rond naakt ik liep rond ademde de lucht de bomen namen me op de lucht ook. Ik keek rond zonder zorgen. Alles bewoog de aarde bewoog de bomen keken me aan. Wat wijle Jan, wat wijle? Waar is je vriendin? Zou je haar graag terugzien? Je moet verder jongen de vraag waar ze is tellt op dit moment niet. Het koude gras tegen m'n rug. Nam uit m'n jas de aansteker, stak een sigaret op. Vond in m'n jas een stukje papier en pen schreef een brief naar de wereld. Het spijt me maar ik moet weg stond erin. Het onweer kan mooi zijn Ik hou van jullie, Jan Ik stak de brief tussen de gevouwen handen van Jesus. Het onweer was half gedaan en het rook heerlijk, zei de mensen goedgedag en het mesje speelde door m'n handen en ik sneed m'n polsen niet over, in een opwelling van angst, verdriet en agressie gooide ik het mesje weg en schreeuwde de longen uit m'n naakt koude lijf en schreeuwde en jankte en riep op m'n vriendin vervloekte het mooie kappelletje. Viel huilend neer op m'n knieën de regen plenste neer op m'n rug. Ik keek rond en alles was stil. De schaamte was er had iemand me gehoord? Weg, snel als een schaduw oplossen verdwijnen van deze aarde. Ik nam m'n kleren en liep terug de stad in in de stad liepen mensen die ik niet kende en ze keken met verraderlijke blikken en grijze ogen waar niets uitkwam de mensen die de hoofdrol in m'n nachtmerries kregen. Diep in m'n jas weggedoken haar voor m'n gezicht. Op het grote plein waar de kafees met drankverslaafden nog zaten met hun zorgen die ze wegzopen ocharme. Verder in het kleine steegje stond een heiligenbeeld, hij keek me aan en ik bleef verstaand staan. Hij keek me aan en lachte, lachte me uit in m'n gezicht. Een opwelling van angst en ik kostte onderaan het beeld en er zat niets in m'n maag maar galsap was er voldoende met een luide kreun zat ik daar op m'n knieën ziek te zijn. Ik moest door doorwandelen er kwam misschien wel iemand. Binnen, naar huis m'n veilige kot dat me wel eens verraden had. De trap op goede m'n kleren uit en kroop rillend in bed. Huilde zacht de warme dekens stelden me gerust veilig in m'n holletje. Nam uit m'n jas de sigaretten en de aansteker en ze groette me weer eens.

gaan op de administratieve dienst van de KGB. Ik begin mijn geloof te verliezen in een goede afloop.

18 december 1965: Liza heeft me verlaten, en een briefje op de tafel gelegd. Ik heb te zeer ontgoocheld om bedroefd te zijn. Ik denk dat het bericht in verband met ons huis in het Zuiden de doorslag heeft gegeven. Ze heeft Ivan en Marijka meegenomen. Ik mag hier niet blijven bij stilstaan, moet er gewoon mee doorgaan (met leven). Zodadelijk vertrek ik naar mijn kantoor. Per fiets. Ik weet niet hoe het Liza gelukt is er met beide wagens vandoor te gaan.

7 maart 1967: Is het te wijten aan het vele stof in het archief dat ik de laatste tijd zo vreemd (en zo vaak) moet hoesten? Ik kom zelden buiten, dat kan er ook wat mee te maken hebben. Morgen ga ik zeker naar de dokter. Deze voormiddag moest ik een nieuwe vermelding onderaan ik werd ondervraagd in verband met de vlucht van Liza naar het Westen. Ik ben onschuldig! Ik haat Liza, mijn baan benaauwt me, ik mis de kinderen. Ik ben moe, erg moe.

16 mei 1968: Ik ben het beu van de ene dokter naar de andere te hollen en overal hetzelfde te horen. Dezelfde vragen. Dezelfde standaard-antwoorden. Lap-middeltjes. Het maakt een gevoel van opstandigheid in me wakker, ik wil revolteren, maar daar kan ik mezelf ook niet toe bewegen. Hoe raak ik hier nog uit?

2 februari 1970: Vandaag is er een einde gekomen aan mijn loopbaan. Mijn gezondheid, zeggen de dokters, laat het niet langer toe het werk te verrichten waarvoor ik ben aangesteld. In zijn afscheidsrede beklemtoonde Octavus Grubbijev dat mijn heldendaden voor het land en de Partij nooit zou vergeten worden. Maar zijn woorden verzachten de pijn niet. Ik ben te ziek, ik voel de kille adem van de dood in mijn nek.

3. Wat tussenin kwam (20 mei 1963) Wat hier volgt is (voor zover mogelijk) een chronologische weergave van de merkwaardige gebeurtenissen die plaatsgrepen tussen 15.00 u en 23.00 u, te Ouagadougou, hoofdstad van Opper-Volta. Voor wie meer wil weten over wat de historicus Richard Wright "De Volteske" noemde, verwijzen wij naar Samuel E. Burke (*The Volta Vaudeville*, 1970), Gerhard Strauss (*Beschrei-*

bung eines Kampfes, 1979) en Jan Vermeersch (*Schuldigen zonder schuld*, 1985).

15:02 u — Op een kleine privevluchthaven even buiten Ouagadougou landt een sportvliegtuig. Aan boord: de Sovjet-spionnen Pjotr Saltikov en Alexander Ostrowski. Hun Opdracht: het onderscheppen van 'een' mikrofilm, die 's avonds, zoals de KGB te weten is gekomen via een lek in het Pentagon, door een Russische overloper zal worden overhandigd aan mensen van de CIA. Lokatie: 'Le Casino Voltaire', in het hartje van Ouagadougou. 15:48 u — Vermoed als een Japanse handelsreiziger Yahihiro Sukokawa en Tsatsuko Hayamoro nemen Saltikov en Ostrowski plaats in het 'Restaurant Tartuffe' tegenover het kasino. 16:13 u — De Britse topspion Simon Kingsley arriveert, vermoed als een Oostenrijkse oplichter, in het station van Ouagadougou. In Restaurant Tartuffe begroeten Sukokawa en Hayamoro aan het voorgerecht. 16:35 u — Ludwig Zweig, werkend voor de Oost-Duitse geheime dienst, berookt in een zeppelin Opper-Volta, Saltikov en Ostrowski eten. Kingsley heeft een gesprek met kasinodirecteur Eugène Délire. 16:58 u — Albert Lamère (Interpol) gaat als kelner aan de slag in 'Restaurant Tartuffe'. 17:29 u — In een Boeing 737 landt CIA-spion Marilyn DiRusso op de luchthaven van Ouagadougou. DiRusso is niet vermoed, zij is blondin. 17:50 u — Bij het vaders van het 'Casino Voltaire' wordt Simon Kingsley door mensen van de Oostenrijkse speurbrigade gearresteerd. Marilyn DiRusso ontmoet haar Canadese collega Steven Lamond in de lounge van het 'Hotel d'Est'. Steven is vermoed als een Russische overloper. 18:29 u — In Restaurant Tartuffe serveert Lamère Saltikov en Ostrowski hun vierde bloody mary. Omdat Japanners geen vodka drinken, besluiten de twee Russen van identiteit te veranderen. 19:18 u — De Griek Stefanos Polemikos betreedt het kasino. Hij spreekt de kelners, vreemd genoeg, aan in het Duits. 19:49 u — Eugène Délire maakt zich zorgen om twee Poolse ex-voetballers die al zingend en lallend de grote speelzaal binnenkomen. 20:00 u — Een Russische overloper met het uitzicht van een Portugese schilder

nestelt zich aan de bar van het kasino en knoopt een gesprek aan met een Franse wijnboer. Russische volksliederen galmen boven het onthutste orkestje van het kasino uit. 20:53 u — Ostrowski port zijn vriend aan als Marilyn DiRusso haar entree maakt. DiRusso draagt rood. Al gauw raakt ze verwickeld in een luchtig gesprek met Polemikos. 21:10 u — Terwijl Ostrowski, in de waan dat het gesprek met Polemikos een schijnvoorstelling is en Marilyn DiRusso de mikrofilm al in haar bezit heeft (wat een idee!), de handtas van de CIA-agente steelt, overhandigt de Portugese schilder, in de waan dat het de mikrofilm is, het filmpje dat hij op de safari maakte aan Lamère, in de waan dat deze een vermoede CIA-agente is. 21:44 u — Een Russische overloper komt binnen en gaat bij Polemikos en DiRusso zitten. Op het toilet ontdekt Alexander Ostrowski dat hij zich vergist heeft omtrent de inhoud van DiRusso's handtas. 22:09 u — Lamère botst bij het verlaten van het kasino op de net vrijgelaten Simon Kingsley, die zich nu vermoed heeft als CIA-agente. De Interpol-agent stopt de M.I.-6 agent het filmpje van de schilder toe. Beide verdwijnen in de nacht. 22:19 u — Polemikos houdt Lamond voor een KGB-spion en bedenkt plots dat de wijnboer wel eens een CIA-agente kon geweest zijn. Hij verontschuldigt zich bij Marilyn en Steven en stapt op. 22:39 u — Een ladderzate Saltikov trekt zich definitief terug in de latrines van het kasino. 22:50 u — De Portugese schilder Joao Guitre (waarom die zich nog steeds in het kasino bevond blijft tot op heden een raadsel) vindt de mikrofilm in zijn jaszak. Hij besluit hem aan de dronken Pool die zo onzwaar aan het verste tafeltje zit te geven, omdat die het minst op een CIA-agente lijkt en er dus hoogst waarschijnlijk een is. Daarna verlaat ook hij het 'Voltaire'. 22:51 u — Ostrowski, in de overtuiging dat Guitre een CIA-agente is die hem tracht te misleiden met een nepfilmpje, krijgt het lumineuze idee op zijn beurt de vijand te verschalken. Hij twijfelt er geen seconde aan dat Lamond de Russische overloper is en terwijl hij hem de mikrofilm overhandigt ontvreemdt hij alles wat de Canadees in de zakken heeft. Daarna trekt ook hij zich terug in de latrines. 22:55 u

—Lamond, een Canadees, overhandigt DiRusso, een Amerikaanse, de mikro-

film. Omdat verhalen steeds goed aflopen.

Blauwe Maandag Cie speelt VRIJEN MET DIEREN

'En hoe dat 't was. Vrijen met een varken. Ge zijt nog ne groteren boer dan ik dacht. Ge moet met de waarheid antwoorden. Da zijn de spelregels. Dikke Gerda is een beest. Hebt ge ooit al eens met een beest gevrejen? Ik bedoel een dier, hé. Hebt ge ooit al eens een kat een tong gedraaid? Hebt ge al eens een kieken gevingerd? Hebt ge al ne vis afgezogen? Met uw bloot lijf op een koei gelegen?'

STADSSCHOUWBURG LEUVEN
2, 3 & 4 mei - 20.00 u
Res. 016/22.21.13

Wie Suske en Wiske niet kent, is vast op Kwakurnus grootgebracht. Terwijl onze ouders faalden in hun opvoedende taak, stonden Sus en Wis steeds paraat om ons wijze lessen in te lepelen. Gekruid met het nodige avontuur natuurlijk.

1995 zal de stripgeschiedenis ingaan als het jaar van de vijftigste verjaardag van de meest succesrijke Vlaamse strip. Op 30 maart 1945 verscheen namelijk de eerste strook, nog met Wiske's broer Rikki, in de krant De Nieuwe Standaard. Binnenkort komt een overzicht van vijftig jaar 'Suske en Wiske' in boekvorm uit. En Veto vond de hoera-sfeer wel geschikt om de jeugdiden eens onder de loep te nemen.

Voor de verandering eens geen gebekvecht over welke albums de beste zijn, maar een diepte-onderzoek. Met de Terrane-dalen wa we af tot in de donkerste krochten van a-dem-be-nen-de-avonturen. Op deze pagina vind je alles over liefde en familie. En op de volgende pagina gaan we in op wetenschap en moraal. O ja, voordat we vertrekken. Van de reeks 'Suske en Wiske' verschenen tot nu toe 176 titels, waarvan Willy Vandersteen er ongeveer vijftientachtig, Paul Geerts maximaal negentig en nieuweling Marc Verhaegen minstens twee voor hun rekening namen.

SUSKE EN WISKE Let's go.

copyright alle illustraties: © 1995 - Standaard Uitgeverij - Antwerpen

Vijftig jaar hunkering De langoereuze liefde

Strips als 'Suske en Wiske' of 'Kuisje' krijgen wel eens naar hun hoofd gesmeten dat liefdesgevoelens er te weinig of op een te karikatuurale manier in aan bod komen. In 'Suske en Wiske' loopt ver-liefdheid altijd met een sisser af. Bij Vandersteen zelf kwamen amoeuze gevoelens nauwelijks aan bod. Geerts lijkt er wat vaker mee uit te pakken. Hij heeft blijkbaar soms medelijden met zijn eenzame figuren. Maar een vurige romance moet nog steeds wijken voor het verplichte avontuur.

Vijftig jaar op zoek naar verwanten De penibele pedigree

Dat Suske en Wiske niet bepaald doorsnee-familierelaties onderhouden met de hun omringende figuren, is bekend. Vandersteen vond dat hij goede redenen had om familierelaties bij zijn hoofdfiguren zo veel mogelijk te vermijden. Minder bekend is dat de helden na een kleine 180 verhalen er toch een hele stamboom op na beginnen te houden. Ook al klopt die stamboom soms niet helemaal.

Vandersteen vond dat je het ouders niet kan aandoen dat hun kinderen zomaar de helft van het jaar ver weg zijn, zoals het bij 'Jommeke' het geval is. Nauwe familierelaties staan een avontuurlijk leven in de weg, want hij. Daarom ontwierp hij het ondertussen overbekende zestal dat elkaar in de loop van vele avonturen heeft ontmoet, maar, op Wiske en Sidonia na, geen enkele familieband met elkaar heeft: Suske, Wiske, Sidonia, Lambik, Jerom en Barabas.

Het ontbreken van familierelaties tussen de hoofdfiguren heeft als logisch gevolg dat elke tekenaar/schrijver van de reeks (Vandersteen, Geerts en jonge kracht Verhaegen) zich op een bepaald moment vragen begint te stellen over de stamboom van zijn figuren. De volgende stamboom is het resultaat van vele avonturen.

Duivel

Wiske heeft al vijftig jaar alleen maar haar tante, Sidonia. Haar enige andere familielid was broer Rikki, een bokskampioen, die alleen in 'De avonturen van Rikki en Wiske' mocht

volk eten, maar dronk zich dood'. Als spook met een droge lever treedt hij af en toe op in een verhaal. Op het einde van 'De maffe maniak' verlooft Sus zich met booswicht de Zwarte Madam, maar of daar nog iets van gekomen is, is niet duidelijk.

Snor

Tante Sidonia heeft zowat de meest uitgewerkte familie. In het veertiende eeuwse 'De koning drinkt' is ene Sidonia, die trouwens als twee druppels water op de twintigste-eeuwse tante Sidonia lijkt, koningin der Kannekijkers. Sidonia is dus van adel. Dat wordt bevestigd door een Spaanse tak van de familie: ene hertog Medina Sidonia maakte nog deel uit van de Spaanse vloot op het einde van de zestiende eeuw. Rond 1850 leefde baron van Stiefrijke, een sneelheidsduivel en voorvader van Sidonia, in Kommersbonten ('De Tuufuf-club'). Sidonia wordt in datzelfde verhaal ook Sidonia van Stiefrijke genoemd.

In het heden heeft Sidonia nog drie familieleden. Haar vader, simpelweg de Snor, verblijft even bij Sidonia wan-

Het bekendste familielid van Lambik is Arthur, de vliegende oap. In een dierenvelletje, maar met bolhoed verblijft hij in de jungle. Door het saps van een geheimzinnige plant kan hij vliegen, hetgeen hij in vele verhalen demonstreert. Lambik's vader, Papat-Ambik, woont in het oerwoud van Rotswana. Hij maakt er verzen per tamtam. Lambik ontmoet in de loop van zijn avonturen ook enkele verre voorouders: Lambiorix, het moedige stamhoofd van een stam van Oude Belgen, en Johan Matheus Lambik, een schurkachtige bokkenrijder. Deze laatste bleek echter betoverd te zijn en Lambik heeft zich dus niet te schamen voor zijn voorvader.

Lambik is niet de enige die zich aanvankelijk schaamt voor een snode voorvader. Professor Barabas heeft nachtmeries over zijn overgrootvader, de zwarte magiër Barabas ('De hellegathonden'). Maar ook magiër Barabas blijkt op het einde van het avontuur geen echte booswicht te zijn. De helden zijn blijkbaar van vader op zoon door en door goede mensen. Beide Barabassen tonen overigens aan dat de chronologie in Suske en Wiske soms problemen stelt. De magiër is ongeveer vijftig jaar oud in 1900. En de professor is zeker ouder dan vijftienveertig in 1945. In die vijftig jaar verschil tussen beiden moeten nog een vader en een grootvader van professor Barabas bestaan hebben. Of hoe de Barabassen van deze wereld zich razendsnel voortplanten.

Duister

In Jerom's voorgeschiedenis klopt er iets niet. Volgens een eerste versie is Jerom een oemerns. Zijn oersterke vader is vroeg gestorven. Zijn moeder Moe Mie voedt hem op. Hij wordt onmenselijk sterk omdat een sjamaan hem betovert. Later geraakt hij ingevroren in een blok ijs. Pas in 1603 duikt hij weer op als geheel wapen in 'De dulle musketiers'. Hij raakt vertoerd door Schanulleke en komt met de andere helden via de teletijdmachine naar onze tijd. Maar er is ook een tweede versie. In 'De nerveuze Nerviers' legt professor Barabas uit waarom Jerom zo sterk is. Volgens Barabas heeft Jerom's kracht veel te maken met de goede gezinnen waar hij voortgekomen is. De professor laat als bewijsmateriaal een gezin oude Belgen zien, die worden afgeschilderd als voorouders van Jerom. Aangezien Jerom in de eerste versie ten tijde van de oude Belgen al leefde, is deze tweede versie niet zomaar verenigbaar met de eerste. Jerom's familiegeschiedenis is dus nogal duister. De verklaring kan echter vrij eenvoudig zijn. 'De nerveuze Nerviers' is nog van Vandersteen, terwijl 'De malle mergpijp', waarin het oer-verleden van Jerom voor het eerst verteld wordt, van opvolger Paul Geerts is.

Een kleinrijke verzameling familieleden in zeer verre aftakkingen vangt in 'Suske en Wiske' het gemis aan directe familierelaties enigzins op. Het interessante aan zulke familieleden is dat ze meestal ook stof leveren voor een nieuw verhaal. In 'Tazuur en Tazijn' krijgt zelf Krimson een voorvader: Crimsonius de magiër. Na de goeien zijn nu dus blijkbaar de slechterikken aan de beurt. Who's next? Gert Meesters

Echte liefdesrelaties mogen niet in een kinderstrip als 'Suske en Wiske'. Volgens Vandersteen zou een sterke liefdesband (zoals ook een familieband: zie De penibele pedigree) het avontuur in de weg staan. Een vaste relatie brengt een aantal verplichtingen met zich, die door een per definitie avontuurlijke stripfiguur onmogelijk nagekomen kunnen worden.

Nochtans zijn Vandersteen's figuren wel zo menselijk dat ze hunkeren naar liefdevol gezelschap. Amoeuze eskapades leiden in albums vaak tot avontuurlijke ontwikkelingen. De helden hebben onderling al ambigue banden. Suske en Wiske zijn geen familie, wat het vermoeden dat ze iets met elkaar hebben, een voedingsdoelers geeft. Wiske is immers altijd jaloers wanneer Suske even de andere kant uitkijkt. De volgende passage uit 'De kleurenkladder' bevestigt dat vermoeden: "Wiske, ik zou zo verliefd op je worden". "Ik dacht dat je dat al was!". Maar in 'De jollige Joffer' spreekt Wiske andere taal: "Ik wil wel je beste vriendin zijn, maar dat is alles hè. Geen flauwekul met liefde enzo. Je moet niet boven je stand gaan leven hè". Wat de precieze relatie tussen beide vrienden is, zal wel nooit duidelijk worden.

Frustratie

Tante Sidonia's liefde voor Lambik is hopeloos. Ze zal eeuwig gefrustreerd blijven, want Vandersteen heeft in zijn testament duidelijk gemaakt dat Sidonia en Lambik nooit een koppel mogen worden. Lambik zal alvast er opgelucht zijn door dat testament. Hij deed al vele jaren zijn best om Sidonia op een afstand te houden. In 'De Sterrenplukkers' toert hij zelfs een dia-voorstelling tevoorschijn om Sidonia duidelijk te maken dat hun huwelijk verkeerd zou aflopen. Maar Sidonia zal de moed wel nooit opgeven.

Ook buiten de gewone heldenklee gaat de hoofdfiguren op zoek naar tederheid. Professor Barabas is het minst actief. Hij vervult met vervoer zijn rol van droge wetenschapper, die genoeg heeft aan zijn laboratorium. Maar één keer is het hem toch te veel geworden. In 'Bernide Barabas' stierf hij bijna van liefdesverdriet. Hij geneest pas wanneer hij zijn eerste en enige liefde, Lotje de naaister, terugziet. Dan valt Barabas terug in zijn rationele plooi en van Lotje is nooit meer sprake.

Matrone

Jerom en Lambik vertonen ongeveer hetzelfde 'liefdesleven'. Ze lopen achter elke niet al te lelijke vrouw aan, maar komen telkens van een kale reis thuis. Lambik en Jerom doen bijvoorbeeld alles om in de gunst te komen van Tronica de robot, Sigrid de viking-vrouw en Poeskha Fé de eskimo. Maar telkens heeft een derde man meer geluk. Sommige vrouwen zien Lambik of Jerom wel zitten, maar dan zijn de mannen zelf niet happy. Beide helden ontvuchten in zulke netelige situaties vreselijke matrones: Jerom wordt in 'De nerveuze Nerviers' achterverloofd door de fee Libelidis en Lambik vlucht voor de Indiaanse Sitting Flower in 'Bibbergoud'. Overigens zijn zowel Lambik als Jerom erg vatbaar

voor vleiery. De heks Antanneke, de Dulle Griet en de Filistinse Diliija maken misbruik van de onzekerheid van de twee helden. Een enkele keer kunnen de twee mannen genieten van een kortstondig succes. De regenboogprinses ziet wel wat in Lambik, maar wordt weerhouden door haar plichtsgevoel. Veerte in 'De mollige meivis' twijfelt ze of Jerom als man wil, maar ziet dat Jerom voor haar ogen weggeflitst worden.

Seksualiteit

Suske heeft duidelijk een voorkeur voor eksotische meisjes. Hij kan het erg goed vinden met zeemeerminnen (Marisa in 'Het Deltaduel'), negerinnetjes ('De bevende baobab', 'De Junglebloom' en 'De pompenplanter') en elfes (Lillemor in 'De lieve Lilleham', Dotti in 'De edele elfen' en Lellebel in 'Het kristallen kasteel'). Maar lang duren die flirten nooit, want Wiske steekt er elke keer een stokje voor. Wiske zelf is erg trouw aan Suske. Ze probeert Suske wel eens jaloers te maken ('met Colmarin in 'De vergeten valle' of met Bjoette de Nuton in 'Het kristallen kasteel'), maar

daar blijft het dan bij. Ze is één keer echt verliefd geweest: op Lilleham, maar die vlotte loverbey bleek een onbetrouwbare sujet ('De lieve Lilleham').

Melkman

Sidonia konsenteert zich meestal op Lambik, en moet daardoor zelfs aanzien weigeren. Lewie de melkman in 'De gouden ganzever' en baron de Poefwoir in 'De toffe tamboer' bijten in het zand. Af en toe kijkt Sidonia ook uit naar andere kandidaten, vooral als ze rijk en ongetrouwd zijn. Ze was zelfs twee keer bijna getrouwd. In 'De Boze Boomalver' ont-snapt ze op het nippertje aan een huwelijk met Robur, de heilige eik. En in 'De Briesende Bruid' grijpt Vandersteen zelf in wanneer ze het iets te goed kan vinden met zanger Fé Holksong. Sidonia moet blijven toebehoren aan het publiek.

In Suske en Wiske worden liefde en seksualiteit de laatste tijd iets minder als taboe behandeld dan vroeger. In 'Sagarmatha' wil de Yeti onbeschaamd samen met Sidonia in zijn strooien bed kruipen en in 'Het krakende Carcas' brengt Jerom met Cers een hele nacht door in een boom (!). "Ze kunnen het goed met elkaar vinden", zegt de tekst. Zijn er liefdevolle tijden in het verschiet? Gert Meesters

Vnr, vrbno Baron van Stiefrijke, Moe Mie, Papat-Ambik, Rikki, Arthur, de Snor

meepen. Doarna werd hij om een schoenenbon gestuurd en we hebben hem nooit meer teruggezien. Vandersteen vond hem te groot in vergelijking met Wiske.

Hellegat

Suske woonde in 1945 op het nog steeds onontdekte eiland Amoras. Zijn overergrootvader was de stichter van de stad Antverpia op dat eiland. Hij heette Sus Antipoo. Ter ere van hem werd een standbeeld opgericht, met als opschrift: "hij leerde zijn

Vijftig jaar uitvindingen Briljante Barabas

Als iemand ooit de mensheid verblijd heeft met fijne uitvindingen, dan is het professor Barabas. Zijn collega Gobelijn heeft, op de vliegende bol na, nooit veel deugdelijke dingen klaargestoomd, maar Barabas ontwerpt de ene geniale uitvinding na de andere. Alleen jammer dat hij vaak uitvindingen doet die onder een andere vorm in een hoekje van zijn laboratorium liggen te roesten. Een greep uit bekende en minder bekende toestellen, waarvan jammer genoeg geen enkel gekommerseïaliseerd werd.

De meeste uitvindingen van Barabas dienen om de helden zo snel mogelijk te vervoeren. De Gyronef was tot voor een paar maanden ongetwijfeld de bekendste helikopter in Vlaanderen. Hij wordt in een kleine dertig verhalen van stal gehaald. Soms letterlijk, want Sidonia slaagt er in 'De Stalen Bloempot' in om de Gyronef met één hand uit de garage te halen. Het voertuig is bijklbaar van een iets lichtere makelij dan een doorsnee-helikopter. Gelukkig wordt de Gyronef alleen in Suske en Wiske gebruikt, want iedereen die er een beetje verstand van heeft, weet dat het ding in de realiteit niet zou kunnen vliegen. Als het ding stabiel wil blijven, heeft het namelijk een propeller aan de staartwin nodig. Maar de Gyronef heeft aan de staartwin alleen stroommotoren.

De Gyronef mag dan het meest gebruikte vliegende machientje in Suske en Wiske zijn, het is zeker niet het enige. Barabas ontwerpt nog vliegende schotels, vliegende platformen, opblaasbare vliegtuigjes, een raket met mankracht en een vliegende motor (beide voor Jerom), een straalmotor die om op de rug te binden, een ruimtekruiser en het ruimtetendel Barutus. De vliegende schotels bestonden al in 'Het zingende nijlpaard', maar in 'Het zoemende ei' moet Barabas opeens weer een vliegende platform introduceren. Een verbeterde versie misschien? Barabas's Ruimtekruiser kon een tocht naar verre melkwegstelsels aan, maar toch moet in 'De stervende ster' een ruimtetendel ontworpen worden dat veel beperktere mogelijkheden biedt. Uitvindingen geraken bijklbaar snel in een verdomhoesje ten huize van Barabas.

Oliekrisis

Auto's zorgen ervoor dat de helden zich snel voortbewegen op het land. Barabas beperkt zich tot het perfectioneren van de auto. Het resultaat is Vitamitie, een schattig autootje dat niet op benzine rijdt, maar op echt eten. Na zijn introductie in 'De Sprietatoom', mocht hij nog in enkele verhalen opduiken, tot hij in 'De Toettoetjes' op rust gaat in de auto-hemel Ralentiurus, een meteor waar de fee Seeffi over de auto'tjes waakt. Nochtans zou Barabas met een kommersialisering van Vitamitie een oliecrisis kunnen voor zijn. Bovendien had Lambik zich in 'De amoereuze amazone' dan niet zo moeten uitloven om een milieuvriendelijke brandstof uit te vinden. Maar ja, Vitamitie was weer even vergeten.

Onder de grond kunnen Suske en Wiske ook uit de voeten. De Terranef boort met een diamant schijf een gat in de grond en zorgt er met een koelinstallatie achteraan voor dat al-

les weer netjes op zijn plaats terecht komt. De ondergrond werd aanvankelijk snel gemoderniseerd. Hij kreeg een steekvlam in plaats van een diamant schijf en ging zo meer en meer op de Stalen Mol lijken, een uitvinding van professor Person in 'De groene splinter'. Bijklbaar heeft tekenaar Paul Geerts dat ook ingezien, want in 'Het Aruba-dossier' werd de Terranef in zijn oude glorie hersteld, met diamant schijf. In dat verhaal kan de Terranef ook onder water varen, waardoor hij andere uitvindingen van Barabas: de IJzeren Schelvis, de Snoek, de IJlandsuite en de RVD1 (rijden-vliegen-duiken) concurrentie aandoet.

Zweetvoeten

Eigenlijk is de teletijdmachine ook een voertuig. Om tijdreizen mogelijk te maken, moeten alle tijden zich immers tegelijk afspeelen. De teletijdmachine is ongetwijfeld de meest typische uitvinding van de stripreeks. Ze maakt fantastische avonturen in verleden en toekomst mogelijk. In totaal wordt de teletijdmachine in ongeveer vijftig verhalen gebruikt. De laatste tijd geraken moderne derivaten van de teletijdmachine erg in de mode. De helden beschikken zowaar over een portabele teletijdmachine en over armbanden waarmee ze zelfstandig door tijd en ruimte kunnen reizen.

Vervoor is niet de enige specialisatie van professor Barabas. Ook op communicatiegebied heeft de professor de bakens verzet. Hij ontwierp onder andere een gedachtenmelker, een droomlezer, een gepro (waarmee gedachten driedimensioneel geprojecteerd worden) en de fameuze wolkietieschoenen (waarschijnlijk afgevoerd wegens zweetvoeten). De klanktapper kon aanvankelijk alleen maar planten hun zegje laten doen, later zwegen ook dieren en stenen niet meer. En de tastoscoop zorgt ervoor dat iedereen die ergens een voorwerp laat slingeren, door middel van beelden uit zijn leven geïdentificeerd kan worden.

Gedachtenmelker

Het is bijklbaar voor de tekenaars zelf niet gemakkelijk om het uitvindtempo van Barabas te volgen. Tekende is de volgende evolutie: Barabas vindt een verkleinautootje uit, dat door Savantas in 'De Sprietatoom' misbruikt en vernietigd wordt. Veel later vindt Barabas een snelgroeiende uit (omgekeerde effect), die in enkele albus wordt geïdentificeerd en dan ook kan verkleinen. De sirkel is weer rond...

Gert Meesters

De wiebelende wetenschap

Met professor Barabas hebben Suske en Wiske altijd de wetenschap aan hun kant. Omdat de professor een opvallende rol speelt, kan je tussen de lijnen heel wat opvattingen over wetenschap terugvinden. Vroeger werd Vandersteen wel eens verweten dat hij de lezertjes een rotsvast geloof in de wetenschap wou opdringen. Maar dat is op zijn minst overdreven. Met de komst van tekenaar Marc Verhaegen krijgt de wetenschap zelfs meer en meer slechte rollen.

Natuurlijk is Barabas een geweldig genie dat de meest onmogelijke toestellen uitvindt (zie artikel Briljante Barabas). Van die uitvindingen maken de helden dankbaar gebruik. En als het even kan, willen ze Barabas's wetenschap ook wel wat vooruit helpen. Maar zodra er 'belangrijke waarden' op het spel staan, moet de wetenschap inbinden.

In 'De rosse reus' bijvoorbeeld moet een onderzoek van Barabas wijken, omdat het onderzoeksobject, de reus, in zijn gezin niet gemist kan worden. Wanneer Barabas

wat langer doorboort over een wetenschappelijk onderwerp, wordt hij snel de mond gesnoerd: "Van jouw wetenschap begin ik zo langzamerhand mijn buik vol te krijgen!" zegt Lambik in 'De glanzende gletsjer'. Barabas wordt dan ook vaak belachelijk fanatiek voorgesteld.

Wetenschap komt in de jongste verhalen soms in een slecht daglicht te staan: in 'De rosse reus', 'De slimme slappjanus' en 'De averechts aap' vind je slechte geleerden. Krimson, "publieke vijand nummer één", maakt zelfs vaak gebruik van de laatste wetenschappelijke snufjes. Maar enkele verdorven wetenschappers maken nog geen verdorven wetenschap. 'De stervende ster' is grotendeels gebaseerd op groots wetenschappelijke verwezenlijkingen. De makers van 'Suske en Wiske' zijn hun geloof in de wetenschap nog niet kwijt, maar ze beginnen een evenwicht te vinden. Zoals er ongeveer evenveel witte als zwarte magie aanwezig is in 'Suske en Wiske', is er nu ook een evenwicht tussen wetenschap met goede en wetenschap met slechte doeleinden.

Vijftig jaar levenslessen De modieuze moraal

Een kinderstrip als 'Suske en Wiske' probeert net iets meer te doen dan de jonge lezertjes aangenaam bezig houden. De makers vinden het bijklbaar ook hun taak om kinderen 'goede waarden' mee te geven. En de ouders zullen er niet rouwig om zijn. De boodschap wordt meestal erg algemeen gehouden, om iedereen tevreden te stellen. Nochtans is er in de 'Suske en Wiske'-moraal een duidelijke ontwikkeling merkbare.

De ontwikkeling is het duidelijkst in de aanpak. Bij Vandersteen had je vooral avontuurlijke verhalen, die meestal afgesloten werden met een volkse spreuk. Geerts bouwde in het begin zijn verhalen echt op rond een boodschap, zoals in zijn eerste verhaal, 'De gekke gokker' nog het duidelijkst is. De personages zijn daarbij ondergeschikt aan de boodschap. Er krijgt een tpering in de tekst, om de boodschap toch maar goed uit de verf te laten komen. En dat terwijl moderne pedagogen toch meer de impliciete moraal aanhangen.

Kaal

In het verleden werd Vandersteen wel eens verweten dat de boodschap van zijn strip extreem-katoliek was. Nu was Vandersteen wel in een katoliek milieu opgegroeid, maar een pilaarbijter kon je hem toch allerminst noemen. In zijn verhalen vind je wel veel waarden die traditioneel de noemer kristelijk meekrijgen, maar naastienfide (topper met vijftien verhalen), vriendschap (twaalf verhalen), plichtsbewustzijn of rechtvaardigheid zijn niet van die aard dat ze een vrijzinnige tegen het hoofd zouden stoten. De sporadische promotie van het gezin in de vroegere verhalen — ambig als je naar de helden kijkt — stoot misschien op meer weerstand.

Slechts in twee verhalen komt het katoliecisme iets explicieter aan bod. In 'De stierentemmer' mag het jongetje Sprotje niet naar bed voordat hij zijn avondgebedje opgezegd heeft. Maar dat verhaal dateert uit 1950 en is in de tijdsgeest niet zo erg ongevoel. 'Het dreigende dingetjes' vertelt een verhaal met veel kerken, maar dat verhaal is dan weer een bewerking van een volkse vertelling.

Vandersteen en Geerts putten wel duidelijk uit de kristelijke traditie voor hun inspiratie. Een aantal verhalen zijn gebaseerd op bijbelse vertellin-

gen. 'De adellijke ark' en 'Het Mini-Mierennest' zinspelen op de zondvloed en 'Sjeik El-Roienbiet' lijkt een beetje op de parabel van de verloren zoon. Verder zinspeelt 'De kale koper' op sterke Samson. 'De snoezige Snowijt' heeft wat weg van het kerstverhaal. Onlangs gebruikte Paul Geerts nog het verhaal van Jonas en de walvis voor 'De gulden harpoen'. De bijbel vindt zo zijn plaats tussen sprookjes, volksverhalen, films en tv-films als inspiratiebron voor verhalen van 'Suske en Wiske'.

Andere godsdiensten komen in de Geerts-verhalen minstens evenveel aan bod als de katolieke. 'Lambik Baba' en 'De parel in de lotusbloem' getuigen van Geerts's interesse voor oosterse godsdiensten. Meestal passen zulke verhalen in een anti-racistisch kader. Hoewel Vandersteen in zijn testament bepaalde dat Suske en Wiske zich beter niet te fel bezighouden met racisme, getuigen verhalen als 'De scherpe schorpioen' dat anti-racistische waken wel eens in een verhaal opduiken.

Huiver

Een album als 'De gramme huurling', sterk verhaal trouwens, getuigt daarentegen van een uitgesproken racistische houding. De blauwhuidige

Die genuceerde opstelling vind je ook terug op het etische vlak. In 'De Sprietatoom' uit 1948 worden twee onschuldige uitvindingen van Barabas, het sprietatoomkanon en het stopstaalkanon, vernietigd om misbruik te voorkomen. In 'De slimme slappjanus' uit 1993 haalt Barabas die uitvindingen weer boven. Hij verklaart die ommekeer als volgt: "Het wordt tijd dat de mensheid haar verantwoordelijkheid opneemt. Ik dikter een moreel, ik ben uitvinder. Een generatiekonflikt tussen Vandersteen en Verhaegen? Of gaat 'Suske en Wiske' gewoon mee met de tijd?"

Ondanks die meer volwassen benadering van wetenschap, blijft een instrumentele visie overheersen. Zolang er praktische uitvindingen uit voortkomen, steunen Suske en Wiske de wetenschap. Maar als het om louter kennisgering gaat, dan is het eerste het beste ekkussu goed genoeg om de wetenschap in de steek te laten.

(gm)

Blippies worden er voorgesteld als luiaards en dommerikken. En de paternalistische hulp van de helden is er absoluut noodzakelijk. Gelukkig getuigen de 'De bevende baobab' en vooral 'De pompenplanters' van een meer vooruitstrevende visie op ontwikkelingsamenwerking. De nadruk wordt er gelegd op de zelfredzaamheid van de plaatselijke bevolking.

Promotie

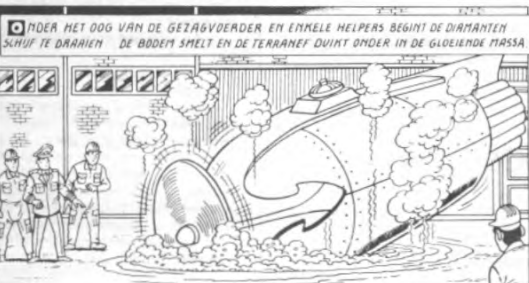
Geerts heeft de klemtoon van 'Suske en Wiske' van de 'kristelijke' waarden verlegd naar ecologie. De beschrijving van het leefmilieu kwam al aarzelend aan bod in de Vandersteen-verhalen 'De toornige tijftjaf', 'De stierentemmer' en 'De lachende wolf'. Maar Geerts heeft er het top-tema van gemaakt. Hij schreef al twaalf verhalen over zware neushoorns, lijdende bomen, arme zeehondjes of bedreigde walvissen.

In de kiem zat een groen besef al in veel verhalen van Vandersteen. Vandersteen hield er namelijk voor opvoorzichte vooruitgang, en stelde in zijn verhalen romantische of nostalgische gevoelens tegenover geldgewin en blinde vooruitgangdrift. Van dat uitgangspunt tot ecologie is niet zo'n grote stap.

Tapkast

Moraal in 'Suske en Wiske' driift mee op de schuimkoppen van de maatschappelijke tendenzen. De levenslessen in de strip moeten daarbij niet geïnterpreteerd worden als hoogstaande etische theorieën. Ze maken in het beste geval op een eenvoudige manier een maatschappelijke betrokkenheid los bij de lezertjes. 'Suske en Wiske' brengt een simpele tapkastmoraal van volksmensen voor volksmensen. Je zou de reeks kunnen verwijten dat de 'iedereen elkaars vriendje'-droom wat te irrealistisch is. Maar dromers hebben tenminste nog een droom.

Gert Meesters

het opvallend dat het onderwijs-aspekt weinig aan bod kwam in de loop van het debat. Er werd vooral veel over de financiering van de universiteit en het wetenschappelijk onderzoek gepraat. Wat dat laatste betreft, ging het onder andere over het gebrek aan interdisciplinariteit. Emiel Lamberts betreunde het dat er nog te weinig overkoepelende projecten tussen verschillende faculteiten mogelijk zijn. Hij zei dat dit vooral kwam omdat er praktisch geen structureel kader bestaat tussen de verschillende faculteiten — die op zichzelf een hele grote beleidsverantwoordelijkheid hebben — om interdisciplinaire onderzoeksprojecten te stimuleren. Het initiatief lag volgens Lamberts alleen maar bij de personen zelf, en dat was volgens hem onvoldoende.

Oosterlinck reageerde hier onmiddellijk op en zei dat er wel talrijke voorbeelden te vinden zijn die op persoonlijk initiatief gesteld zijn. Hij noemde er welgeteld één op, waar hij ook zelf bij betrokken was. Hij vond dat de vraag naar interdisciplinariteit niet te veel van bovenaf mocht komen, en schemde daarbij met het belang van de academische vrijheid, iets wat veel aanwezigen waarschijnlijk wel goed in de oren klonk.

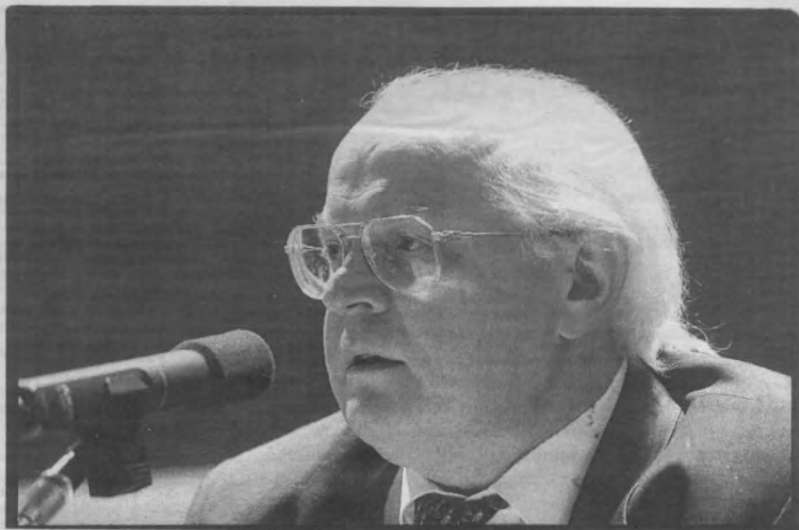
In de lange discussie over de financiering van de universiteit werd vrij uitvoerig ingegaan op het probleem van de derde geldstroom (geld dat hoofdzakelijk vanuit de industrie komt, *nvdz*) waardoor onder andere de autonomie van de universiteit en het

belang van het fundamenteel onderzoek in het gedrang kunnen komen. Alle kandidaten wezen erop dat de derde geldstroom noodzakelijk is voor de universiteit, maar het waren vooral Debrock en Lamberts die waarschuwen voor de gevaren van die geldstroom, waarschijnlijk niet toevallig de twee kandidaten uit de Humane Wetenschappen.

Rationalisatie

Vervolgens kwam ook de interne rationalisatie van de universiteit aan bod. Volgens Marc Debrock moest er vooral gerationaliseerd worden in het onderzoeksdomein. André Oosterlinck koppelde zo'n rationalisatie in het wetenschappelijk onderzoek aan het probleem van de kwaliteit van het onderwijs. Een vermindering van het aantal ex-cathedra colleges, waar alle kandidaten voor te vinden zijn, impliceert dat er meer tijd zal gevraagd worden van de docenten. Dit zal enkel mogelijk zijn, volgens Oosterlinck, als er ofwel meer middelen voor de universiteit zullen komen, of als er een rationalisatie in het wetenschappelijk onderzoek zal plaatsvinden. Aangezien het weinig waarschijnlijk is dat de universiteit nog meer middelen van de regering zal kunnen binnenslepen, lijkt het er dus sterk op dat de zo begeerde herwaardering van de onderwijsfunctie van de universiteit er enkel maar kan komen als er grondig gerationaliseerd zal worden in het wetenschappelijk onderzoek. En het is zeer de vraag in welke mate het academisch personeel daartoe bereid zal zijn.

Désiré Collen bracht de mogelijkheid tot rationalisatie vooral in ver-

Désiré Collen

(foto Karel De Weerd)

band met de studentenpopulatie. Op de vraag van de moderator om een kwaliteitsverhoging van het onderwijs niet een vorm van toegangsbeperking tot het universitair onderwijs met zich mee zou brengen, antwoordde Collen dat er geen contra-diktie hoefde te zijn tussen kwaliteit en democratisering. Enkele seconden later stelde hij echter onomwonden: "Als de Leuvense universiteit acht-

tienduizend goede studenten zou hebben in plaats van de huidige vijftienduizend studenten, dan worden we de beste Vlaamse universiteit. Blijven we bij die vijftienduizend, dan blijven we ook een middelmatige universiteit."

Lamberts reageerde direct op deze uitspraak. "Ik ben niet voor dat soort elite-onderwijs." Volgens Lamberts creëert zo'n onderwijs ook een maat-

schappij waar de universitair eliteitair gaan gedragen, zoals in een aantal Angelsaksische landen het geval is. De reactie van Collen werd door de zaal op hilariteit onthaald: "Dan zullen we nooit Nobelprijswinnaars in Leuven hebben."

Het gebrek aan een numerus clausus heeft er volgens Collen onder andere toe geleid dat in de faculteit Geneeskunde vele mensen begonnen zijn met "flauwekul als homeopathie, akupunctuur en andere kwakzalverij", zodat de faculteit naast dokters ook een aantal "medicijnmannen" opleidde.

Het was opvallend dat Oosterlinck zich in deze discussie over toelatingsbeperking de hele tijd op de vlakte hield. De moderator had dit ook gezien en trok meteen zijn conclusie: "U neemt eerder een tussenpositie in, is het niet... U wordt rektor." Moet een rektor dan toch een compromisfiguur zijn?

Henk Dheedene

advertentie

EUROPEAN MASTER'S
IN PUBLIC ADMINISTRATION

POSTGRADUAAT PROGRAMMA VAN 1 JAAR

in een Europees netwerk van vijf universiteiten en hogescholen van
de Europese Unie: Brussel - Berlijn - Ludwigsburg -
Leeuwarden - Liverpool

leidt tot de titel van
GEDIPLOMEERDE IN DE GESPECIALISEERDE STUDIE
VAN EUROPEAN PUBLIC ADMINISTRATION

aanvang: 1 oktober

Inlichtingen: Prof. Dr. H. Wuyts
E-MPA-coördinator ERASMUSHOGESCHOOL
Trierstraat 84, 1040 Brussel
☎ 02/230.12.60 - 📠 02/230.99.90

Iedereen werkt graag bij Kultuurraad

Kultuurraad, de raad binnen Loko die het kultuuraanbod aan de universiteit verzorgt en nauw opvolgt en zich inzet voor de democratisering van cultuur, zoekt een koördinator ter ondersteuning van haar werking. Hierbij wordt Kultuurraad geholpen door het kunstencentrum Stuc. Kultuurraad zoekt voor het academiejaar 1995-1996 iemand die als halftijdse kracht de coördinatie van verschillende cultuuractiviteiten op zich neemt.

Taakomschrijving:

- de verschillende problematieken nauwgezet volgen en inhoudelijk ondersteunen (dossierkennis, bijv. omtrent de relatie Kultuurraad-Stuc, Loko-verdeelsleutel, cultuurbeleid op regionaal, provinciaal en nationaal nivo)
- de relatie tussen Kultuurraad, Stuc, de verschillende raden van Loko en de kringen verstevigen
- administratieve ondersteuning van Kultuurraad (FKK, boekhouding)
- de AV's en OAV's bijwonen
- begeleiden van Kultuurraadorganisaties (AV-project, basiskursussen,...)
- informatiedoorstroming (verslagen AV's en OAV's, documenten) en archivering
- begeleiding van de vrijwilligerswerking van het Stuc
- meewerken in de Stuc-ploeg

Vereisten:

- sterke interesse voor alles wat cultuur aanbelangt
 - contactvaardigheid
 - organisatorische aanleg
 - studenten bij de werking kunnen betrekken en motiveren
- Interesse? Stuur dan uw cv en een schriftelijke motivatie op naar Kultuurraad, E. van Evenstraat 2d, 3000 Leuven. Je kan ons ook opbellen op het nummer 016/23.67.73 (van 10.00 tot 18.00 u, vragen naar Piet Maris). Alle kandidaturen moeten binnen zijn voor dinsdag 2 mei 1995.

Verkiezingen in Germania Maffia haalt slag thuis

Dinsdag 28 maart konden de studenten Germaanse Talen een nieuw presidium stemmen. Na een, zoals de traditie het wil, matte verkiezingsstrijd werd de ploeg 'Coon and the gang' op de troon geplaatst.

Drie groepen streefden naar de gunsten van de kiezer: de serieuze ploeg, die uiteindelijk verkozen werd, en de twee lalploegen Allé Wim en Energy. Allé Wim, onder het bewind van Wim Maris, wou een autoritaire presidium-ploeg installeren waarbij het jaar van activiteiten vooral zou bestaan uit eerbetuigingen aan zichzelf als 'De Charismatische leider'. Een ander programmatische was het bouwen van een subtypisch zwemparadijs op het Erasmushuis ter ontspanning van de Germania-studenten.

De belangrijkste en ook de enige activiteit van de tweede lalploeg Energy, was het indienen van hun kandidatuur als lalploeg. Weinig mensen hebben echter iets van deze ploeg gezien of gehoord. Het zal je maar overkomen: wakker worden met een kater en daarenboven beseffen dat je de avond voordien een lalploeg hebt opgericht. Coon and the Gang had een uitgebreidere campagne. Zoals hun

naam laat vermoeden was de maffia hun verkiezingsstern. Op de voorstelling in de jaren liet peetvoerd Koen zijn maffiosie één voor één aan het woord, evenwel zonder zelf veel te vertellen.

Wijs

De maandag voor de eigenlijke stemming werd er een verkiezingsdebat gehouden waar slechts een dertigtal geïnteresseerden aanwezig was. De medewerking van de studenten aan de Germania-activiteiten was dan ook een van de discussiepunten die avond. Op het debat werden de preskandidaten van Allé Wim en Coon and the gang met elkaar gekonfronteerd. Het werd snel duidelijk dat hier geen belangrijke discussies gevoerd zouden worden. De lalploeg was lollig en de serieuze kandidaat wou dit ook zijn. Zo leek het allemaal

soms meer op een aflevering van de Drie Wijzen. Op die manier was het hele gedoe wel leuk om volgen, maar je kan je afvragen of dat wel de belangrijkste bedoeling is van een verkiezingsdebat.

Koen Peeters, die hier in ieder geval toch al wat beter uit de verf kwam dan op zijn voorstelling in de jaren, bleek eigenlijk geen duidelijk afgelijnd programma te hebben. Op specifieke vragen — hoe hij de eerstejaarswerking praktisch zou organiseren bijvoorbeeld — kwamen alleen maar vage antwoorden. Daar waar er vorig jaar nog enkele concrete plannen waren om de werking van het presidium te verbeteren, was daar dit jaar niets meer van te horen. De enige ambitie van Koen leek erin te bestaan om een jaar 'de boel gesmeerd te laten lopen'. Dit is, als het lukt, natuurlijk ook al bewonderenswaardig.

Dat de presidium-kandidaten nauwelijks weten wat hen volgend jaar te wachten staat is een traditioneel probleem bij Germania. De voornaamste oorzaak daarvan is dat de Germaanst-isp alleen in zijn eerste licentie de tijd vindt om een presidiumfunctie op zich te nemen. Daarom bestaat een verkiezingsploeg bijna uitsluitend uit tweede kanners met weinig presidiumervaring en is doorstroming in de Germania-werking dus bijna onbestaande. De verkiezingsstrijd heeft er bijgevoeld weinig te maken met het functioneren van het presidium tijdens het volgende academiejaar. Met zijn twee-entertig leden is Coon and the gang een grote ploeg zodat voor de meeste taken meerdere mensen verantwoordelijk zijn. Voldoende medewerkers dus, maar het is aan Koen Peeters om te bewijzen dat hij in staat is om zijn clan voor ruzies te bewaren en dat hij het initiële enthousiasme tot het einde van het jaar weet vol te houden.

Ruzie

Er kwam niet meer dan achten-dertig procent van de stemgerechtigden opdagen. Germania kent echter het systeem van een kworum niet, dus de ploeg van Coon and the gang won op overtuigende wijze met meer dan tachtig procent van de uitgebrachte stemmen. Allé Wim zag met slechts tien procent van de stemmen, zijnde vierentwintig voorkeurstemmen, zijn droom van het subtypisch zwemparadijs dan ook in rook opgaan.

Koert Declercq

THE NEON JUDGEMENT IN DE CORSO ELEKTROCK 'N ROLL

Tien jaar geleden was er een Leuvense scène rond de elektro-wavegroepen The Neon Judgement en Poésie Noire. Deze en volgende week staan twee Belgische pioniers van het genre weer op een Leuvense podium. Eerst stellen The Neon Judgement, de herrenzoon groep rond TB Frank en Dirk Da Davo hun fonkelnieuwe cd 'At Devil's Fork' voor in de Corso en daarna mag Luc Van Acker, ex-lid van ondermeer Revolting Cocks en Arbeid Adelt, er zijn demonen loslaten met zijn nieuwste formatie Spine Grinder. Veto belde alvast even met Dirk Da Davo

Samen met Belgische groepen als Front242, Split 2nd en The Klinik hadden The Neon Judgement en Poésie Noire een groot aandeel in het internationaal gebeuren van de 'electronic body music'. De invloeden kwamen vooral van Engelse (Cabaret Voltaire) en Duitse (DAF en Kraftwerk) synthesegroepen. De zware, vaak monotone elektronika-klanken hadden het voornamelijk gemunt op onze danspiëlers. In de eklektische jaren negentig is het genre — nu industriël genaamd — aan een heropleving toe, de stompzinnige new-beatvariant is ondertussen al lang vergeten, house en techno zijn komen overwaaien en de kruisbestuiving met harde gitaarrock zorgt voor interessante nieuwe invalshoeken. Denk maar aan groepen als Ministry, Nine Inch Nails en Cop Shoot Cop.

Veto: De vorige cd van The Neon Judgement dateert van 1992. Wat hebben jullie ondertussen uitgevreten?

Dirk Da Davo: «Voor het grote publiek zijn we inderdaad drie jaar van het voorplan verdrwen, maar ondertussen zijn er nog wel enkele Neon-konserten geweest en waren er ook nog onze hobby-projecten. TB Frank speelde bij Wovoka en The Lords of Acid en ik was bezig met het dans-project Deep Program, maar voortaan zijn we terug honderd procent Neon Judgement.»

Veto: Voor de nieuwe cd 'At Devil's Fork' trokken jullie je terug in een rustieke chalet in de Ardennen. Toch een wat kontradictoriele omgeving voor jullie muziek?

Da Davo: «Heel eigenaardig ja. Ik woon op de buiten, middenin een bos en daar repeteert ook The Neon Judgement.

Bij de voorbereiding en productie van deze cd hebben we eigenlijk steeds in de volle natuur gewerkt. Als wij een rustige omgeving opzoeken worden wij harder. In een drukke omgeving verzacht onze muziek. Zulke tegenstellingen zijn een wezenlijk kenmerk van de groep. Vroeger uitte zich dat bijvoorbeeld in onze intro's: een snelle overstuurd drum met het fluwelen stemmetje van Marilyn Monroe erover.»

Veto: Op de cd staan ook twee nieuwe remixen van oude Neon-klassiekers. 'Chiese Black' en 'TV Treated'.

Da Davo: «We hadden vorig jaar al veel ouder materiaal opnieuw gearrangeerd, maar over de resultaten waren we toen niet zo enthousiast. Onze Duitse platenfirma vond het wel een goed idee. Zo hebben we die twee nummers dan toch opnieuw bewerkt. Bovendien is het voor de nieuwe fans een brug naar ons ouder werk.»

Veto: Is er van de vroegere Leuvense scene waar jullie uit stammen nog iets overgebleven?

Da Davo: «Die hele scene is verwaterd. Er is in het Leuvense geen gemeentetrefplaats meer en veel muziek-vrienden zijn elders gaan wonen. Vroeger had je bijvoorbeeld kafee Amo'z en daar repeteerden op zaterdagmiddag dan zeven groepjes die dezelfde avond nog optraden.»

(jvr)

The Neon Judgement treden op dinsdag 18 april op in zaal Corso vanaf 19.30 u.

Vrijwilligers

Oikonde houdt zich al vijftientig jaar bezig met de opvang, begeleiding en huisvesting van thuislozen. Deze thuislozen zijn ex-psychiatrische patiënten, mentaal gehandicapten, mensen met psycho-sociale problemen, ex-gevangenen, ... Voor haar gemeenschapshuizen vraagt Oikonde vrijwilligers die minimum 1 jaar met de thuislozen willen samenleven. Voor het crisisopvangcentrum zoekt men nog mensen voor de avond- en nachtpermanente. Die vrijwilligers slopen 1 nacht per week in. Voor meer informatie: Oikonde, Tiensevest 17, 3010 Kessel-lo. Tel: 016/22.96.13

Kringverkiezingen Romania overgedaan

Le Cercle Vicieux stelt zich audiovisueel voor

In de week voor de paasvakantie mochten de studenten Romaanse talen een nieuwe presidium aanduiden. In eerste instantie hadden ze daar blijkbaar niet veel zin in. Bovendien bleken de verkiezingen niet helemaal verlopen zoals het hoorde. Alles werd uiteindelijk opgelost en ploeg Le Cercle Vicieux neemt volgend jaar de fakkel over van Vachement Vache.

Zoals wel vaker voorvalt in kleinere kringen, was er ook dit jaar bij Romania maar één serieuze ploeg kandidaat om volgend jaar het ambt van presidium op zich te nemen. Vrij zeker van de overwinning had Le Cercle Vicieux, de ploeg in kwestie, zich dan ook niet veel moeite getroost om campagne te voeren. De leden van Le Cercle Vicieux stelden zich tijdens de week voor de paasvakantie voor met behulp van een video, veelal zonder daarbij hun concrete plannen te vermelden.

Morgen

Dat gebeurde tijdens de pauze en na het college van professor Herman — broer van Bart —, die al het ganse jaar klaagt dat zijn lessen voor alles en en nog wat onderbroken worden. Toekomstig preses Philippe Wauters, die dit jaar al onderwijspreses was, en vice-preses Kaat Mariën, hielden het bij het zingen van een variatie van 'De Fabeltjeskrant'. De meisjes die zich volgend jaar over de ontspanning van de romanisten zullen ontfermen, beloofden de achterban alvast te zorgen voor ekstra alcoholisch bier. De pressen social skandeerden hun leuze "Sociaal wordt niet de toespitaal" of iets dergelijks. Als we de toekomstige onderwijspreses mogen geloven, zou volgend jaar de ombudsdienst binnen Romania overbodig zijn, want zij zal ervoor zorgen dat profieren de studenten degelijke cursussen verschaffen en zal profieren die eksamens subjectief beoordelen of op andere manieren hun boekje te buiten gaan op de vingers tikken. Ook de rest van Le Cercle Vicieux had zijn voorstelling eerder lollig opgevat, helaas ten koste van het inhoudelijke. Alhoewel een video natuurlijk een leuke manier is om de ploeg voor te stellen, is het wel vreemd dat bij die voorstelling verschillende leden van het kandidaat-presidium niet eens aanwezig waren. Een folder of iets der-

gelijks met een meer 'duurzame' voorstelling ontbrak al evenzeer.

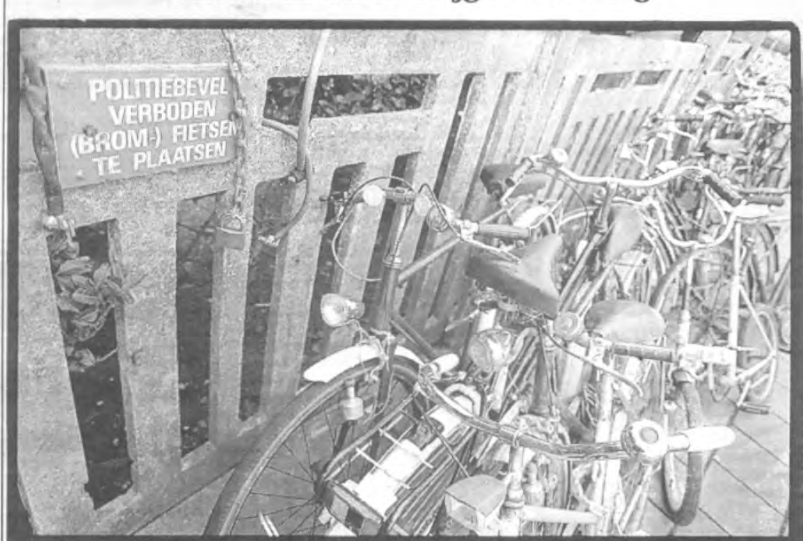
Er stonden verder nog twee namen vermeld op de stembiljetten, namelijk die van de (lol-)ploegen Vachement Vache, het Romania-presidium van dit jaar dus, en Letteren en Wijsheid, bestaande uit alle huidige pressen van de kringen van de fakulteit Letteren. De stembusgang vond plaats op donderdag 30 maart gedurende de ganse namiddag. De al te enthousiaste Philippe Wauters had meteen ook al gezorgd voor een filmvoorstelling van '37°2 Le Matin' en een gratis wat in de fak diezelfde avond om de verhoopde overwinning te vieren. Het bleek echter dat het gros van de romanisten niet het enthousiasme van de preskandidaat deelde. Slechts met mondjesmaat kwamen stemmers opdagen en zodoende werd tegen het einde van de namiddag het vereiste kworum — één derde van de romanisten — niet gehaald. Bovendien werden de verkiezingen ongeldig verklaard omdat er geen enkele controle gebeurde op de identiteit van de kiesgerechtigden. Op die manier kon je met een beetje geluk twee keer of meer gaan stemmen. Diegenen die het kiesburo bemanden werden namelijk regelmatig vervangen.

Video

Vastbesloten toch preses te worden is Wauters de dag erop met getuigen van het huidige presidium in de lessen om stemmen gaan beden. En jawel, vrijdag 31 maart, raakte Le Cercle Vicieux dan toch geldig verkozen tot nieuw presidium. Dat gebeurde met een grote meerderheid. Vachement Vache kreeg zeven stemmen, Letteren en Wijsheid één minder en één romanist stemde ongeldig door zijn naam op het stembiljet te schrijven. Le Cercle Vicieux kon rekenen op de rest van honderdveertig uitgebrachte stemmen.

Karen Desmet

Geschoren benen krijgen voorrang

Op zondag 23 april vindt de eerste 'Velotopia' plaats. Dat is een ludieke fietshappening, georganiseerd door de vzw Velo, die daarmee aan bewustmaking wil doen rond de mobiliteit van de zwakke weggebruiker in het Leuvense. Fietser leggen er een parkoers af "met een boodschap van hoop voor de fiets". Velo vindt dat meer dan de helft van de autoverplaatsingen in de stad afgelegd kan worden met de fiets, en wil nu tonen dat veel mensen zich daarbij kunnen aansluiten.

Vzw Velo is een fietscollectief dat, naast een fietsverhuurdienst met een tewerkstellingsproject voor kansarme jongeren, een afdeling bevat die aan bewustmaking wil doen rond mobiliteit. Die afdeling heet het Sic, en organiseert nu de fietshappening 'Velotopia': het is daarbij de bedoeling dat fietsers in groten getale uit de omstreken van Leuven komen toegestroomd naar het Leuvense station en dan van daaruit een parkoers afleggen door de Leuvense binnenstad, dit tussen 14.00 u en 16.30 u. De deelnemers komen dan aan op het Ladeuzeplein, waar ecologisch verantwoorde kraampjes hen opwachten met biobroodjes en dierderweldrank. Aan het startpodium zal een informatiebrochure verkocht worden waarin heel wat knel- en aandachtspunten worden opgesomd. Iedereen die wil mag gratis meedelen. Maar al wie bereid is Velo te steunen met een gift van honderd frank, maakt daarbij ook nog kans om een dure fiets te winnen. De verloting van de fiets zal de klimax worden van een ongetwijfeld zonnige zondag.

(jj)

Evaluatie doceergedrag blijft gedeeltelijk geheim

Onderwijsevaluatie geëvalueerd

Sinds vorig jaar worden aan de KU Leuven niet enkel de studenten geëvalueerd, maar ook de docenten. Enige terughoudendheid van de universitaire overheid belette niet dat er een evaluatie kwam. De studenten hadden daar sterk op aangedrongen. Na een testjaar ging het project dit academiejahr echt van start. Volgend jaar zullen de onderwijskwaliteiten van de 'onderwijsgevende' in nog meer richtingen geëvalueerd worden.

Proffen die zichzelf aangeven krijgen strafvermindering (foto Karel De Weerd)

Het universitair dekreet van '91 stelt dat de universitaire instellingen een systeem van permanente kwaliteitszorg moeten uitbouwen. Dat gebeurt door externe en interne controles. De externe kwaliteitsbewaking van visitatie gebeurt door de Vliir (Vlaamse Interuniversitaire Raad) en de VSNU, zijn Nederlandse tegenhanger. De Nederlanders hebben op dit vlak immers een traditie waar Vlaamingen nog een puntje aan kunnen zuigen.

Elke studierichting wordt vanaf nu om de tien jaar gevisiteerd. Om de vijf

jaar vinden er aan de KU Leuven ook interne kwaliteitscontroles plaats, die de universiteit zelf organiseert. Eén keer om de externe visitatie voor te bereiden en één keer tussen twee externe visitaties. Men kan moeilijk stellen dat het bevragingstempo te hoog ligt. Het rapport van de werkgroep kwaliteitszorg stelt dat "vermeden moet worden dat de betrokkenen een gevoel krijgen van continue geëvalueerd te worden" en dat "een rustpauze noodzakelijk is om aan gewenste remediaties te kunnen werken". De bevraging gebeurt per opleiding,

dat men een goede visie krijgt op het geheel. Bij de interne onderwijsevaluatie wordt aandacht besteed aan het programma en aan de docenten. In het begin van het academiejahr formuleerde een aantal dekanen bezwaren tegen een koppeling van beide onderdelen. Op de Akademische Raad van 13 maart scheen men het toch eens te zijn over deze manier van werken. Het deel van de enquête dat de onderwijskwaliteiten van de docent behandelt, besteedt onder andere ook aandacht aan de inhoud van de cursus en de examenvorm.

Eva

Door de studenten zelf worden al langer ludieke acties georganiseerd die een graadmeter zijn voor de populariteit van een prof. De gouden valkjes van de rechtsfaculteit en het gouden krijtje bij Ekonomika zijn daar voorbeelden van. Tot voor kort was de Evadoc (Evaluatie van het Doceergedrag) het enige officiële middel binnen de universiteit voor het evalueren van onderwijskwaliteiten. Die gebeur-

de enkel op vraag van de docenten zelf. De interne evaluaties die nu gebeuren, worden georganiseerd door de evaluatiecommissie, een tijdelijke commissie voor de periode van twee jaar. De commissie is samengesteld uit zeven leden waarvan twee studenten. Het is de taak van de POK, de Permanente Onderwijs Commissie, om het onderwijskundige referentiekader — een grondige visie op de eigen richting — en de doelstellingen van de evaluatie te formuleren. De evaluatiecommissie realiseert dan de concrete invulling van de evaluatie. Dit academiejahr zijn de richtingen Wiskunde, Archeologie en Kunstwetenschappen, Lichamelijke Opvoeding, Werktuigkunde-Elektrotechniek, Rechten, Latijn-Grieks, Kinesiterapie, Architectuur en Geneeskunde aan de beurt geweest. Over het algemeen was men tevreden over de evaluaties. Volgend jaar worden Wijsbegeerte, Biologie, Notariaat, Kerkelijk Recht, Economische Wetenschappen, Oosterse Studies, Godgeleerdheid, Germaanse Talen, Materiaalkunde, Informatika en Sociologie geëvalueerd.

De resultaten van deze evaluatie

betreffen dus de opleiding in het algemeen maar ook de evaluatie van de individuele docenten. Naar buiten toe wordt echter enkel een algemeen evaluatierapport opgesteld, de individuele resultaten blijven geheim.

Toekomst

Tot nu werd bij benoemingen geen rekening gehouden met het doceergedrag. Enkel de onderzoeksprestaties waren bepalend. Vanaf nu kan de beoordelingscommissie, die profen benoemt of bevordert, de volledige resultaten van de interne evaluaties opvragen. Zij is hiertoe niet verplicht. Maar profen worden wel gestimuleerd om hun onderwijsprestaties zelf in het dossier voor de commissie te stoppen. Profen die geen dossier over hun onderwijskwaliteiten indienen, maken natuurlijk geen goede indruk. Hopelijk laten de beoordelingscommissies de onderwijscapaciteiten zwaar genoeg doorwegen.

Annemie Deckx

Kringverkiezingen bij VRG Lexodus Koning

Eén week voor de paasvakantie werd aan de Rechtsfaculteit naar traditie een nieuw VRG-presidium verkozen. Er waren dit jaar maar liefst vier ploegen, waaronder twee serieuze kanshebbers: Recht op Recht van kandidaat-preses Joost Hendrix en Lexodus, de ploeg van Niels Janssen. Het was die laatste ploeg die overtuigend het pleit won.

De twee andere deelnemende ploegen namen hun kandidatuur zelf niet al te ernstig. Ploeg Valkfeesten bestond uit een gedeelte van het uitdurende presidium en de ploeg Augusta was een dekmantel voor een groepje HDR-beheerders, in een zeldzaam nuchter moment door de actualiteit geïnspireerd. Maar de echte strijd ging dus tussen Lexodus en Recht op Recht.

In hun programmaboeekjes deden Recht op Recht en Lexodus uit de doeken wat ze in petto hadden voor de werking en organisatie van het VRG volgend academiejahr. Kerngedachte daarbij was een 'open' VRG dat ervoor moet zorgen dat elke rechtstudent zich betrokken voelt bij de kringwerking. Het VRG wil blijkbaar niet overkomen als een elitair clubje van gelijkgezinden dat over de hoofden van de studenten heen activiteiten organiseert. Ook een goede samenwerking met de jaarpresidia werd door beide ploegen vooropgesteld. Volgend jaar viert het VRG zijn twee-entwintigste lustrum. Beide teams wilden dat niet zomaar voorbij laten gaan en hadden in hun rangen een 'lustrumman' aangesteld die voor een onvergetelijke verjaardag zou zorgen.

Echte tegenstellingen tussen beide programma's waren ver te zoeken zo-

dat er op het presesdebat van woensdag nauwelijks in de clinch werd gegaan. Kritiek kwam er wel uit het HDR-kamp. Daar vroeg men zich af waarom geen van beide serieuze kandidaten contact met hen had opgenomen in verband met een betere samenwerking tussen HDR en VRG. Het Huis Der Rechten maakt als fakkar als dusdanig geen deel uit van het VRG maar ze zijn wel beiden gehuisvest in de Tiensstraat 53. Het huurcontract met de KU Leuven loopt ten einde in 1999. De kans dat beiden dan op de straatstenen zullen staan, is reëel. Daarom wordt er nu reeds een gezamenlijke spaarpot aangelegd die ook in de toekomst moet worden gevuld.

Rijkelijk

Om de kiezer voor zich te winnen werden door beide kandidaten kosten noch moeite gespaard. Beide ploegen hadden in de hal van het nieuwe Valkgebouw een stand ingericht. Daar kon men drie dagen terecht voor een gratis pita hier of een koppel pannenkoeken daar, uiteraard rijkelijk overgoten met bier. Recht op Recht had zowaar een fitnesscentrum voorzien om de bierbuiken weg te tumen

en ook Lexodus bediende de sportieve rechtstudent op zijn wenken en trok een klimmuur op.

Naast het gebruikelijke weggeef-festijn was er ook plaats voor optredens, debatten en filmvoorstellingen. Recht op Recht organiseerde een verkiezingsdebat met enkele politieke kopstukken en dacht de mensheid te verblinden met een optreden van 'The Camellons'. Lexodus debatteerde over de legalisering van drugs met specialisten en had een optreden voorzien van de populaire dichter-filosoof Kamiel Kafka. Kamagurka liet echter enkele uren tevoren weten dat het zaakje niet doorging. Paniek bij Lexodus dat gelukkig voor hen nog op Geert Hoste stootte die bereid bleek Kamiel Kafka te vervangen met zijn show 'Geert Hoste Koning'.

Verdikt

Het laatste wapenfeit van de huidige VRG-troepen was de organisatie van de Valkfeesten. Stuffed Bobies en Wheels, de onvermijdelijke Big Bill en The Choice mochten dit jaar optreden op de laatste avond vertier in de rechtsfaculteit. Diezelfde donderdagavond viel ook het verdikt over de verkiezingen. Negenenveertig procent van de rechtstudenten trok naar de stembus. Recht op Recht haalde vierendertig procent van de stemmen binnen en moest zijn meerdere erkennen in Lexodus dat maar liefst drie-entwintig procent van de kiezers voor zich wist te winnen. Niels Janssen wordt bijgevolg de nieuwe preses. Eén troost rest de verliezers. Terwijl de winnende ploeg het podium mocht afbreken na de optredens en de boel opkuisde, konden zij in het HDR een pintje of twintig gaan drinken. De overwinning van Lexodus smaakte zoet maar ook wel naar plastic bekertjes.

Bruno De Vos

CAFE-PASTA
D'ADARIO

Baleijsspoel 21-27, 3000 Leuven, 016/29 01 26

Grand Café La Royale

Martelarenplein 6 — 3000 Leuven

tegenover het station

elke dag open van 7.30 tot 24.00
weekend 10.00 tot 24.00

ontbijt — kleine maaltijden — dranken — pannenkoeken enz.

Elke dag diverse (inter)nationale kranten en tijdschriften

je binnenkort op VTM komt in het programma 'Blind Date' en dat je daarna ook eens op VTM mach om te vertellen hoe het was in Kreta en om hartjes te kleuren. Bart. PS: Frizzle komt volgend jaar ook naar Leuven.

• Mark wil op deze manier zijn ouders vragen hem niet te hard uit te lachen.

• Op haar hoofd gevallen meisje is wanhopig op zoek naar blonde, langharige Antwerpenaar die vaak in de Shrink kwam.

• Charmant verstandig ongeschoren punker-tje van 25 jaar zoekt een klein, slank kinderdansje (12 tot 46 jaar) die geen kinderen en geen honden wil om samen een front te vormen tegen de rest van de wereld. Zich wenden tot Kringraad tussen 14.30 u en 18.00 u of na deze uren in Boekhandelstraat 3.

• Steven M., hou nu eindelijk eens op met eigen ambities te projecteren op onschuldige chromosjes!

• Presesandidaat Historia: niet te veel boterhammetjes eten, hé!

• Pieter, ik besef al dat het niet meer het begin van het akademiejaar is. Nu nog zin krijgen om te blokken! TeeVee.

• Help! Help! Ik wil weer een stukje uit het toneelstuk (1 en 2 april)

• Chirojongens Horendonk dankt alle aanwezigen. Bedankt. Volgend jaar zijn we er weer. Daag!

• Zuster Anna, zijt jij verdomme scheel of wat?

• Gezocht: Naaktmodellen. 500 fr/u. Zich wenden Constantin Meunierstraat 66. Vragen naar Stani.

• Valerij's nieuwe motto: Smak smak smak in de fak fak fak.

• Als er nu nog eens iemand een stuk uit onze Carmen-song in de Veto zet, slijpen we die voor de rechtbank of laten we Carmen los. Bart & Thomas.

• Wie ruilt ticket voor Rolling Stones op zondag tegen een ticket voor zaterdag 24 juni? Bel 63.32.12, of 32.30.16. Jozef De Witte.

• Volhouden Jeroen!

• Jean-Pierre en Marie-José antwoorden de organische fruitband: wie zoekt die vindt.

• Eenmaal ontbijt op een koud eraan. Tam's overbuur kan op haar beide oren slapen. Bappa.

• Elke: N-ierland wacht op jou, en ik nog meer! Liefs, David.

• Let op de 'ik ben een communicatie model'-t-shirts, nu ook in N-ierland en Zweden.

• Op 7 of 8 maart ben ik een gouden ketting-armbandje verloren. Daar ik er erg aan gehecht ben, wil ik de eerlijke vinder graag belonen. Karen Milants, Meenselstraat 30, 3211 Binkom, tel.: 63.45.99, KU Leuven-binnen-nummer: 75.02.

• Afiën heeft nog steeds niet door dat elke dag dopewrjets eten niet gezond is. Wie vertelt het haar?

• Te koop: 1 ticket voor Megadeth op 25 april in de Brielpoort te Deinze, tel. 26.42.74 (vraag naar Tom).

• Doe zoals ik, mama, en laat uw bakkes openvallen! (En zie dat uw gebit er niet uitvalt.) Toneel 1 en 2 april.

• Fré eet graag smoutebollen; Mario ook maar

hij vond ze niet lekker.

• Da geloof ik, dieje spot daar, dieje brandt nie. Toneel 1 en 2 april.

• Je weet het bijna Jeroen...

• Anka, moet jij niet studeren? Je ware eerste-kanner.

• Frederik houdt van Katieen, en toch studeert ze niet in Leuven!

• Bij problemen met je computer: Tom Van Loon, OLV-Straat 52.

• Zeg al maar niks meer! Ik wil hier al nie meer komen kuisen! Toneel 1 en 2 april.

• Fré wil toch toneel spelen (op 1 en 2 april)? Jopele!

• Anka, gaat jij wel genoeg naar de les, meisje? Je eerste eerste-kanner.

• Zo en geelst kind dat jongeling? Hebt jij al eens met een Sinterklaaskostuum rondgelopen? Jaja, toneel 1 en 2 april.

• Daarjuist hadde kik nog een tijger in mijn tank, maar nu is da maar klein klein kanariepietje meer. Toneel 1 en 2 april.

• Tim, hoe zit dat met die pizza (kompensatie voor de wateroverlast op kopstuc???) Ouder-tussen is onze honger toegenomen!! Veerle, Axel en Jan.

• Anka, bedankt voor den allumeur! Je enige eerste-kanner.

• Uitdoen zegt mijne maat! Toneel 1 en 2 april.

• Tim, hoe zit dat met die wateroverlast (kompensatie voor onze honger op kopstuc???) Ouder-tussen is onze pizza toegenomen!! Veerle, Jan en Axel.

• Sorry Jeroen-Tsjoene, die kaarten voor Fugazi waren al besproken (Eigenlijk is de eigenaar ervan gewoon een egocentrische geldzak, die er in nul voor heel grof geld en veel seks wel nog eens over wil praten). Tot 18 mei!! Kristien.

• The Terminator heeft ook nog kaarten en is eventueel ook bereid dat afstand van te doen, mits heel veel geld natuurlijk.

• Fré, vindt jij gevulde pannekoeken niet lekker? Maar wat deelt ge dan in den Alma?

• Geëngageerd gemeenschapshuis zoekt kotgenoten voor volgend jaar. Wie is geïnteresseerd? Neem voor mei contact met F. Lints-straat 13 of tel. 23.82.88.

Vorig nummer

1	B	L	E	S	A	B	E	E	L
2	R	B	O	S	B	E	S	A	
3	E	R	P	O	E	N	R	A	
4	S	U	F	F	L	A	T	E	R
5	B	O	L	A	R	E	I	S	
6	M	E	N	U	E	D	E	N	
7	O	N	D	I	N	G	R	E	M
8	O	S	F	O	E	F	T	I	
9	R	M	E	R	L	Y	N	N	
10	D	E	E	L	S	T	U	I	G

TEKSTVERWERKING
VERTALING
TELEFOON 016 / 26 06 58

• Welkom to the working week Jos.

• Zin om samen met andere entoesiaste Chiro-leiding op kot te zitten? Laat ons iets weten voor 1 mei! Jole, Chirogemeenschapshuis J.P. Mincklerstraat 17 (Boven De Banier), 3000 Leuven.

• Het Kot-a-Projet 'Nederlands Kot' in Louvain-La-Neuve zoekt geïnteresseerde Nederlandstalige studenten voor 1995-96. Meer inlichtingen 010/45.47.10

• GM zegt: "De kruisochten werden georganiseerd door nymfomanes."

• De Jolige Jommajekker?

• Ik zeg: "Ge moet dat niet doen."

• "Waarom niet?"

• Ik zeg: "Die wordt kwaad."

• Beste Jan van de Campuskrant. Inderdaad, jullie nieuwe layout maakt lange titels mogelijk.

• "En jij vindt dat normaal."

• "Ik zeg: 'Tjah'."

• Ze ook pagina acht.

• Kristien zoekt een blonde vent om te trouwen, maar niet in het wit.

• Tikken van tessen, verslagen, briefwisseling. Kris Roselle, Hoffer Bekenlaan 12, Winkelsele. Tel. 20.70.77 of 22.92.66

• De maag lonkt naar het boerenlandleven.

• De ijdeluiter van de boogschutter werkt als een boeremang.

• De lente heeft je te pakken stier.

• Paasgroettes aan Niele.

• En aan Gudrun.

• En aan iedereen die ik vergeten ben.

• Kristien, van zwanse worstjes uit Wenen krijg je dikke benen.

• Wien, wo den Apfelstrudel der Kultur ein riesiges Arsch gibt.

• Die Gitarre, den Karl, die Lieselotte mit die schwarze Haren. Und das Meer.

1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Deel van een zeilboot — 2 Gelaat 2 Slaginstrument 3 Voltuoid — Vrucht — Pers, vzw. 4 Muziekteken — Geldelijke verplichtingen 5 Deel van een schip — Delfstof 6 Ambachtsman — Vorm waarin iets gesneden is 7 Gezichtswater — Zwarte, kleverige stof 8 Lengtemaat — Wel eens — Voorzetel 9 Bedehuis 10 Stijgt — Bevalling.

Vertikaal — 1 Verbolgen — Strandgeul 2 Desinfectiemiddel 3 Buitenaards wezen — Muziekinstrument — Zangnoet 4 Vaatwerk — Taaleigen 5 Houtbederf — Levant 6 Wijsbegeerte van Zeno — Krampachtige ademtocht 7 Klappen geven — Kort ogenblik 8 Voorbij — Uitstapje — Voedingsmiddel 9 Scherpp maken 10 Een beetje scheel — Jong dier.

Door Filip De Keukeleere

- Te koop: kleinbeeldcamera SIGMA SA-300 met 2 objectieven 35-80 mm en 75-300 mm. Zo goed als nieuw (6 mnd). Vraagprijs 20.000 fr. Tel: 20.46.20.
- Zong Paolo Freire ooit dat mooie lied 'Max'.
- Fré verkoopt zijn baard voor 15.000 frank.
- De zieke roos 'van Elvris Peeters van De Legende is gewoon een letterlijke vertaling van een gedicht van William Blake! Niks aan dus! Innie (zie Veto 27 maart).
- Nog een beetje verder lezen, Jeroen.
- Het toneel was geweld. Mario.
- Donderdagmiddag voor Alma 3's: gastoptreden van de Red Hot Chili Peppers.
- Prachtige acteurs die chromannen. Tom M.
- Pili zoekt andere Pizi om samen te peperen.
- Enorm spektakel, die 'Normale' zot gezocht'. Bart.
- Onze Pili-Pili al geproefd?
- Prima gespeeld jongens! Veerle.
- Mooi, meer moet dat niet zijn. Mark.
- Twee Pili's lopen naast elkaar in de woestijn. Zegt de ene Pili tegen de andere: "Zullen we samen gaan chinezen?"
- Het was de moeite, prima. Sabine.
- Pili-Pili, nu ook verkrijgbaar in familie-verpakking.
- Jammer dat ik eksamens had. Ik heb wat gemist! Larissa.
- 't is rood (en een beetje groen), 't is pikant, 't is burgie, 't is Pili-Pili!
- Prachtig staaltje teater. An.
- Moegeblok? Neem een Pili-Pili!
- De aanhouder wint, Jeroen (een ticket voor Fugazi).
- Lachen, gieren, brullen. Tof! Annelies.
- Een fijn toneelstuk. Smeyers.
- Eigen Piet eerst!
- Frizzle, wei gebben aan niemand vertelt dat

JO MEUWISSEN
bvba
Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor optredens, kotfuiwen, TD's, cantussen en revues.
DISCOBAR
GROOT SCHERM TV CAMERA
016/201.301 (ochtwantsele)

DIGISTORE
Weggevoerdenstraat 155
3012 Leuven
Tel: 44 36 43 Fax: 58 07 01
Verwerking van gegevens. Thesis, databestanden, e.a. Wij kunnen uw thesis ook op CD-ROM zetten.
Prof. opmaak en print.

TEKSTVERWERKING
VERTALING
TELEFOON 016 / 26 06 58

ECO COPY
Tijensestraat 118
3000 Leuven
tel.: 016 - 23.70.30
fax: 016 - 23.34.31

Het "groene" copy-center van Leuven. Gerecycled en 100% chloorvrij papier
Thesissen - Cursussen - Folders
Formaat A5 tot A2
ALLE inbindingen, Plasticifiëren tot A3
Snel - verzorgd - volledig afgewerkt

CANON Kleurkopie 50 Fr. en minder.
van 9 u. tot 22 u. doorlopend.
zat. 10 u. tot 17 u.

AGENDA & VALVAS

DOOR KOERT DECLERCO
alle gegevens voor agenda en valvas moeten ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 u op het redactieadres bezorgd worden. Vermeld duidelijk alle informatie (datum, uur, plaats en prijs).

DINSDAG
15.00 u **KONSERT** The Neon Judgement, Leuvense elektro-anciens stellen hun nieuwe cd 'At Devil's Fork' voor (zie ook artikel), in Zaal Coenen, org. KC Leuven.
19.30 u **KONSERT** Rob De Nijis met zijn nieuwe programma 'De duivel is oud', in Stadschouwburg, toeg. 200/400/700/850/1000, org. KC Leuven.
22.30 u **KONSERT** The Monalissas, in café 't Plectrum, Naamsstraat 46, toeg. gratis.

WOENSDAG
15.00 u **TEATER** 'De baron in de bomen' door Blauw Vier, voor kinderen vanaf acht jaar, in Auditorium Minnepoort, toeg. 140/200, org. KC Leuven.
19.30 u **TEATER** 'West-Knollendam' door Tg Hollandia (zie artikel), in hal op de voormalige werkplaatsen van de NMBS achter het station, toeg. 300/400, org. Stuc.
20.00 u **VERGADERING** Organisatie van een breder overleg voor actie-ideeën in verband met antiracisme en -fascisme, in Tint (Trefpunt Integratie), Damiënplein 10, org. Lu Benoes.
20.00 u **LEZING** Gesprekavond rond homoseksualiteit in de Kerk, Rik Devillé (schrijver van 'De laatste diktatuur') praat met een homoseksuele priester en een homoseksuele dominee, in Oratorienhof, Mechelsestraat 111, org. De Roze Drempeel vzw, Postbus 113, 3000 Leuven 3.
20.00 u **KONSERT** Madredeux, uitvoerkracht maar op 18/04 zullen er nog extra kaarten te verkrijgen zijn (derde rang), in Stadschouwburg, toeg. 300, org. KC Leuven.
20.30 u **TEATER** 'Ombat', monoloog gespeeld en geschreven door Peter De Graef (zie ook artikel), in kapel Romaanse Poort, toeg. 350/400, org. KC Leuven.
21.00 u **VERGADERING** Jong-Agaleavond, onderwerpen zijn: 21 mei, begin met een schoon blad, en het verkiezingsjongerendebat, in 's Meiersstraat 5, org. Jong Agalev.

DONDERDAG
19.30 u **TEATER** 'West-Knollendam' door Tg Hollandia (zie artikel), in hal op de voormalige werkplaatsen van de NMBS achter het station, toeg. 300/400, org. Stuc.

20.00 u **FILM** Videotapes van Ken Koblend waarin hij eigenzinnige portretten maakt van geschiedkundig belangrijke wereldsteden, programma 1, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.
20.00 u **LEZING** 'World System Analysis, Results and Prospects', door professor Giovanni Arrighi (State University of New York), in MSI 00.28, org. Historia ism Voltuoid Verleden en Masereelfonds.
20.30 u **TEATER** 'Ombat', monoloog gespeeld en geschreven door Peter De Graef (zie ook artikel), in kapel Romaanse Poort, toeg. 350/400, org. KC Leuven.

VRIJDAG
19.30 u **TEATER** 'West-Knollendam' door Tg Hollandia (zie artikel), in hal op de voormalige werkplaatsen van de NMBS achter het station, toeg. 300/400, org. Stuc.
20.00 u **FILM** Videotapes van Ken Koblend waarin hij eigenzinnige portretten maakt van geschiedkundig belangrijke wereldsteden, programma 2, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.
20.30 u **KONSERT** Interfak Big Band olv Bart Perneel, er worden nummers gebracht van Count Basie, Glen Miller en Charlie Parker.

ZATERDAG
20.15 u **KONSERT** Het koor Over-Hoop uit Mechelen zingt over de waanzin van het nationalisme in de oorlog in ex-Joegoslavië, Over-Hoop brengt muziek en dans afkomstig uit de Balkan, Afrika en het Midden-Oosten, in Auditorium Minnepoort, Koning Albertstraat 52, toeg. 300/350, org. De Balkanaktie van de gemeenten.
20.30 u **KONSERT** Vocaal Ensemble Florilegium olv L. Laurent brengt barokmuziek, in Abdijkerk van Beek, Kessel-Lo.

MAANDAG
20.00 u **FILM** 'AlphaVie', film van Jean-Luc Godard waarin hij in een mengeling van film noir en science-fiction de angstaanjagende vervreemding van het heden uitbeeldt, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.
20.15 u **KONSERT** Beethoven Akademie olv Jan Caeyers en Ensemble W. Boeykens spelen Hayden en Mozart, in Aula Pieter De Somer.

20.15 u **INFO-AVOND** Oikonde (organisatie voor opvang en begeleiding van thuizloze mensen) organiseert een info-avond over hun vrijwilligerswerk in het Stuc. Voor meer informatie bel naar Oikonde 016/22.96.13.
20.30 u **DANS** 'Tocatta', dansstuk van Rosas met een choreografie van Annet Teresa De Keersmaeker, live begeleid door Jos Van Immerseel op piano met muziek van Bach, in Stadschouwburg, toeg. 150/250/500/700/800, org. KC Leuven ism Stuc.
21.15 u **FILM** 'De zeven Samoeraï', film van de Japanse cineast Kurosawa uit 1954, in Vlaams Filmmuseum en -Archief, Vanookekenstraat 30, toeg. 100, org. KC Leuven.
22.30 u **FILM** 'AlphaVie', film van Jean-Luc Godard waarin hij in een mengeling van film noir en science-fiction de angstaanjagende vervreemding van het heden uitbeeldt, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.

HISTORIA
19/04 of 20/04 u: Kringvergadering, in perma. 20/04 of 20/00 u: 'World System Analysis, Results and Prospects', lezing door professor Giovanni Arrighi (State University of New York), ism Voltuoid Verleden en Masereelfonds, in MSI 00.28. 24/04 of 20/00 u: Verkiezingsdebat, in MSI 02.18

KATECHETIKA
18/04 of 18.15 u: Eucharistieviering volgens de Indische ritus, in kapel Pauscollege. 18/04 of 21.30 u: Fuij, in zaal Cuythoek, toeg. 60/70. 19/04 of 14.00 u: Wandelzoektocht door Leuven. 19/04 of 19.00 u: Diner presidium (vooraf inschrijven), in Mandelalokaal, toeg. 100.

WINA
20/04 of 20.30 u: Big Skrien Moevienaal met 'Mrs Doubtfire', 'True Romance', 'The Hand that Rocks the Cradle', 'Maverick' en 'In the Name of the Father', randanimatie met de massages om stijve nekken weg te werken, de liefhebbers van 'silent-movies' komen in de RC-bar aan hun trekken, in Alma 3, toeg. gratis.

Zeg niet dat u van niks wist

(foto Karel De Weerd)

Tentoonstelling over Auschwitz in Centrale Bibliotheek

Didier Pollefeyt:

"We hebben geen enkele morele verdienste om de holocaust te herdenken"

Tot en met dertig april nog loopt de tentoonstelling 'Auschwitz, een geschiedenis' in de Centrale Bibliotheek van de KU Leuven. Het initiatief ging uit van de Auschwitz-stichting — een internationale organisatie die zich tot doel heeft gesteld de herinnering aan de kampen levendig te houden — en van het Staatsmuseum van Auschwitz in Polen. Veto praatte met Didier Pollefeyt van het departement moraaltheologie, die enkele weken geleden zijn doktoraatscriptie 'Voorbij afschuw en verschoning' verdedigde. Daarin peilt hij zevenhonderd bladzijden lang naar de diepere betekenis van Auschwitz.

'Auschwitz, een geschiedenis' werd tien jaar geleden voor het eerst samengesteld, ter gelegenheid van de veertigste verjaardag van de bevrijding van Auschwitz, en maakte in zijn huidige vorm al een lange rondreis door de Verenigde Staten en verscheidene Europese landen. De Leuvense universiteitsbibliotheek kreeg de Belgische primeur. Een handig tegengewicht voor de toch ietwat omstreden tentoonstelling over Joris Van Severen eerder dit jaar.

Pollefeyt stelt zich in zijn scriptie vragen zoals hoe het mogelijk is dat brave huisvaders veranderden in beulen, welke filosofische en theologische gevolgen een catastrofe als Auschwitz heeft, en wat Auschwitz zegt over de mensheid vandaag. Pollefeyt toont zich ook een fervent tegenstander van de diabolisering van de nazismadaggers, en pleit vurig voor het ontkennen van de complexiteit van hun gruweldaden.

Handen

Didier Pollefeyt: «We moeten niet te veel kijken naar de grote machinerie, de grote sifjers, de grote breinen achter Auschwitz. We moeten kijken naar de kleine mensen, die elke dag als een tandwielje hebben meegedraaid: spoorwegbedienden, journalisten, advocaten, verplegers, mensen die kleine dingen hebben moeten doen, maar die nooit een moord hebben gepleegd, mensen die deel uitmaakten van een systeem. We moeten ons niet te veel op het eindpunt fixeren, maar op het hele proces dat tot dat verschrikkelijke eindpunt geleid heeft.»

Veto: *Is deze tentoonstelling volgens u — vooral inhoudelijk dan — een goede tentoonstelling?*
Pollefeyt: «Ik vind ze goed, omdat ze historisch is. Ze geeft in essentie enkel de naakte feiten weer, zonder dat er onmiddellijk de moraliserende toer opgegaan wordt. Zonder een boodschap op te leggen die je zomaar moet slikken. Belangrijk is ook dat er veel documenten worden getoond: treintabellen, bestellingen van gas, bouwplannen voor het aanleggen van nieuwe crematoria, documenten waarmee precies alle argumenten uit de handen geslagen worden van revisionisten, die ontkennen dat de holocaust ooit heeft plaats gehad.»

«Een tweede reden waarom ik de tentoonstelling goed vind, is de spanning tussen het grote en het kleine: enerzijds het massale — de massa's bagage, de massa's menselijk haar — en

aan de andere kant het kleine drama van gewone mensen die van heel nabij gevolgd worden.»

«Er zitten allerlei uitdagingen in de tentoonstelling. Je ziet bijvoorbeeld op een bepaald moment foto's die door de geallieerden in 1944 van Auschwitz genomen zijn met daaronder een uitergroting van een stukje van die foto waar de gaskamers duidelijk te zien zijn. Dat is het bewijs dat de Duitsers het deden én dat de Amerikanen wisten wat er gebeurde. En toch hebben de geallieerden — noch de Engelsen, noch de Amerikanen, noch de Russen — ingegrepen. Ze hadden bijvoorbeeld gemakkelijk de spoorweginnen naar de kampen kunnen bombarderen. Ook de geallieerden waren in zekere zin medeplichtig.»

Veto: *De tentoonstelling is opgezet door Poolse onderzoekers en gelanseerd door de Poolse Auschwitz-stichting. Houdt dat geen gevaar in voor een te Poolse visie op Auschwitz en de konsentratiekampen in het algemeen?*

Pollefeyt: «Er is inderdaad een hele spanning tussen enerzijds het jodeocentrisme, waarin het jodendom centraal staat, en anderzijds de richting waarin de Joden gerelativeerd worden als slachtoffers en ook de zigeuners, de homoseksuelen, de Getuigen van Jehova, Polen en Russen duidelijk aan bod komen. En ik wil niet ontkennen dat de tentoonstelling duidelijk een Poolse signatuur heeft. Er wordt systematisch benadrukt hoeveel Polen er omgekomen zijn. Dat de tentoonstelling precies door Polen gemaakt is, is ergens een deel van het historische document dat je daar te zien krijgt, maar ik zou dat ook niet overdrijven. Je moet volgens mij zoeken naar de algemene boodschap die erachter zit. Dat is veel crucialer dan de interne discussies die daardoor gevoerd worden.»

Veto: *Uw doktoraat draait rond één centrale vraag, namelijk hoe het mogelijk is dat gewone mensen zoals u en ik tot zulke gruweldaden in staat zijn. De nazi's en de Duitsers in het algemeen waren geen duivels, het Duitse volk was eigenlijk niet eens het meest antisemitische in Europa.*

Pollefeyt: «Op dat moment had het antisemitisme in Frankrijk bijvoorbeeld even sterk wortel geschoten als in Duitsland. Toch is de holocaust in Duitsland gebeurd. Ik denk nochtans niet dat de holocaust tipisch Duits is. Heel de richting om de holocaust voor te stellen als onmenselijk, als abnormaal, als pathologisch of als tipisch Duits is

volgens mij in feite heel vaak ingegeven door een soort verdedigingsmechanisme. Het is makkelijker te zeggen dat het tipisch Duits of zieklijk of onmenselijk is, want ik weet van mezelf dat ik niet zieklijk of onmenselijk ben en dat ik geen Duitser ben.»

«We hebben geen enkele morele verdienste om de holocaust te herdenken. We zouden beter een tentoonstelling organiseren over ons eigen koloniale verleden, om te zien wat we daar hebben uitgestoken. We kijken naar Auschwitz als naar een aquarium, terwijl we Auschwitz zouden moeten zien als een spiegel, waarin we onze eigen identiteit als mens kunnen herkennen.»

Veto: *U heeft het uitvoerig over de psychologische mechanismen die toelaten dat men gewone mensen zover krijgt dat ze meewerken aan zulke gruweldaden.*
Pollefeyt: «Ik heb in mijn doktoraat drie dergelijke mechanismen opgesomd. Het eerste is dat van de fragmentatie. Als je kijkt naar de meeste kampopzichten, dan merk je dat ze een zeer gefragmenteerd bestaan leidden, dat ze op het ene moment enorm brutaal konden zijn en op het andere zeer medelevend. Mengele bijvoorbeeld, de kamparts die de medische selecties in Auschwitz uitvoerde — een selectie betekende dat men tweeduizend mensen tegelijkertijd de gaskamers induwde —, kon tussen zo'n twee selectiebeurten in met de grootste zorg en toewijding een patiënt uit zijn privepraktijk onderzoeken. Hij kon makkelijk overschakelen van het ene op het andere. Dat is wat ik fragmentatie genoemd heb, het opwerpen in zichzelf van een soort van discontinuïteit, van een soort absoluut verschil tussen verschillende levensferen. Dat betekent dat het perfect mogelijk wordt tegelijkertijd een goede huisvader en een massamoordenaar te zijn.»

Angst

«Dat is niet tipisch Duits. Volgens mij is fragmentatie verbonden met het moderne leven in het algemeen. Het is een grondkarakteristiek van de moderniteit dat we onszelf konstant moeten fragmenteren. Een student geneeskunde die tijdens de eerste lijkdissertatie niet kan fragmenteren, zal nooit het einde van zijn studies halen. Men moet emotie en rationaliteit kunnen scheiden in het moderne leven.»

«Daar komt nog eens het totalitaire systeem bij. Dit buit deze fragmentatie uit. Heel het totalitarisme is gebaseerd op angst. Als je mensen in zo'n systeem plaatst — als je iemand in een konsentratiekamp plaatst en dwingt daar te werken —, moeten ze zich wel gaan fragmenteren, tot in het ekstreme. De vraag naar de mogelijkheid van zulke misdaden is dus een politieke vraag: hoe komt het dat er een systeem kan bestaan waarin mensen zich moeten fragmenteren?»

«Een tweede proces, dat nauw bij die fragmentatie aanleunt, is wat ik de depersonalisatie ge-

noemd heb: mensen worden voordat ze vermoord worden, van hun gelaat ontdaan. De mensen die in de konsentratiekampen aankwamen, werden ontkleed, hun haar werd afgeschoren. Alles wat hen specifiek tot een bepaalde persoon maakte, werd hen zoveel mogelijk afgenomen. Men herleidde ze tot nummers. Als zulke mensen dan voor jou als kampopzichter staan, in grote massa's, is het veel moeilijker om je met hen te identificeren. Het is veel moeilijker één kind dood te schieten dat vlak voor je staat, dan een beetje zylion-B-korrels te strooien in een kamer waar duizend mensen staan. Het creëren van een afstand, de depersonalisatie, zorgt er voor dat het etisch appel niet meer doortreft en dat de fragmentatie lukt.»

«Een derde faktor die ik naar voren schuif is de ideologie, het uiteenleggen van goed en kwaad, wat ik dualisme of manicheïsme noem. Dat is eigenlijk een complex proces dat zowel bij groepen als bij individuen werkzaam is. Als ik een vijand heb dan heb ik het heel moeilijk om die persoon in een ander licht te zien dan in termen van wat hij mij heeft aangedaan. Dan ga ik hem diaboliseren en hem op die manier bestrijden. Zulke conflicten zijn nooit op te lossen. Het is pas wanneer men in staat is om de ander in een ander licht te bekijken dat er verzoening en vrede kan komen, zowel tussen individuen als tussen volkeren. Dat is ook het moeilijke proces dat we nu bij de Joden en de Palestijnen kunnen zien. Zij komen juist uit die wederzijdse diabolisering.»

Zelfbedrog

Veto: *Dit jaar en ook de vorige jaren werden we overspoeld door een vloedgolf van informatie over de tweede wereldoorlog en de holocaust. Een film als 'Schindler's List' en talloze documentaires over die periode op alle tv-kanalen hebben brede lagen van de bevolking opnieuw herinnerd aan wat er toen gebeurd is. Kan zoveel informatie zelfs geen averechts effect hebben? Is er een tolerantiegrens voor informatie?*

Pollefeyt: «Ik zou niet zeggen dat dat allemaal zo bekend is. Het is pas nu dat in het bewustzijn van de meeste mensen begint door te breken wat toen precies gebeurd is. De eerste twintig, dertig jaar na de oorlog werd over de holocaust bijna niets gezegd. Ook in scholen wordt over de holocaust te weinig gezegd.»

«Vandaag springen de media inderdaad nogal sterk op dat onderwerp, maar dat heeft ook te maken met het opnieuw opduiken van het fascisme in Europa. Het beste wapen tegen het nazisme, het fascisme of het ekstrem-rechts is aantonen wat de ultieme gevolgen zijn van een konsekwent doorgedachte Filip De Winter. Ik ken geen enkele Vlaams-Blokker die zal zeggen dat wat in Auschwitz gebeurd is, goed of aanvaardbaar is. Het voordeel van deze tentoonstelling is dat gewone mensen — je moet het gastenboek maar eens lezen — bij de confrontatie onduidelijk zijn: «Dit kan niet, punt uit.» Het is gewoon de ultieme morele verantwoordelijkheid. Het is niet toevallig dat ekstrem-rechts vandaag de holocaust niet goedgeurt, maar wel ontkent. Het ontstaan van het revisionisme is niet toevallig. Ik geloof dat veel revisionisten er echt van overtuigd zijn dat Auschwitz nooit gebeurd is. Dat is ook een vorm van zelfbedrog.»

«In zekere zin heb je ook wel gelijk. Het is ook mogelijk dat mensen zich gaan fragmenteren, zich terugtrekken en een verdedigingsmechanisme opbouwen: «Het is daar weer. We hebben het al gezien.» Op die manier wordt het ook weggeduwd uit het eigen bestaan, wordt het weggezappt. We zappen zo veel weg. Tegelijkertijd mag men ook niet vergeten dat men de mensen een slecht geweten schopt. En als ze zappen, weten ze tegelijkertijd ook dat het zelfbedrog is.»

«Fragmentatie is trouwens in feite geen zuiver kwaad. We hebben fragmentatie nodig om te leven. Ik vergelijk het altijd met de koorts. Koorts is een deel van de ziekte, maar het is er ook al een bescherming tegen. Het kwaad afschudden en zeggen dat je er niets mee te maken hebt, dat hebben de nazi's ook gedaan. Kompensatielolletjes spelen: thuis de zorgzaamste vaders, in het kamp de brutaalste beulen. Het één compenseert het ander en zo praot men zichzelf een goed geweten aan: «Wij doen elkaar toch goed. Ik doe het voor mijn gezin.»

«Men moet één ding voor ogen blijven houden. Duitsland is wat moderne techniek, filosofie, wat dichters betreft toch het grootste land van Europa. Dat het precies daar gebeurd is, raakt echt het hart van onze beschaving. Het heeft dan toch geen zin om vandaag alleen maar naar Rwanda te kijken en te zeggen: «Het zijn Afrikanen, die zijn nog niet beschaafd.» Het verschil tussen ons en die 'primitieve' Afrikanen is gewoon dat wij niet met kapessen werken, maar dat wij pc's kunnen gebruiken om mensen te killen. We zijn allemaal tot hetzelfde in staat.»

Wouter Masschelein

De tentoonstelling 'Auschwitz, een geschiedenis', nog tot 30 april in de Centrale Bibliotheek van de KU Leuven, is elke woensdag te bezichtigen van 9.00 tot 18.30 u en 's zaterdags van 9.00 tot 12.30 u.